

Левин

В. Г. НАРАЛЕНКО

ТОРОМАН ТИ МАКАР

Μετάφραση: Α. ΚΟΚΙΝΗ

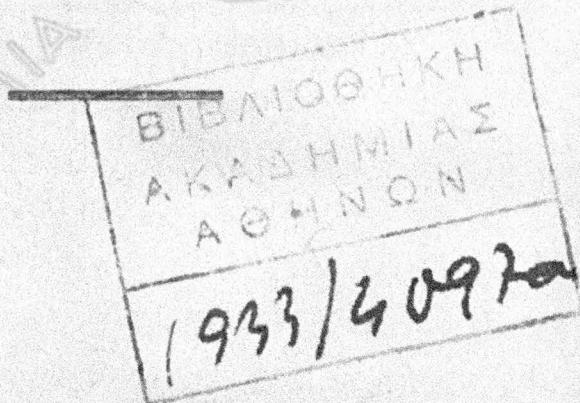
ΕΚΔΟΣΙ ΤΗ „ΚΟΜΥΝΙΣΤΗ“
ΡΟΣΤΟΒ-ΔΩΝ 1931.

В. Г. КАРАДЕНКО

**TOPOMAN
ΤΙ ΜΑΚΑΡ**

Μετάφρασις της Α. KOKINE

ΕΚΔΟΣΙ ΤΗ „ΚΟΜΥΝΙΣΤΙ“
ΡΟΣΤΟΒ-ΔΟΝ 1931.

В. Г. КОРОЛЕНКО

Сон Макара

Перевод: А. КОКИНОС

Издание „Коммунистис“
Ростов-дон 1931.

Технический
редактор
Ф. Г. Григориади

Сдана в наб. 16 XI-31 г.
Сдана в печ. 26 XI-31 г.

Упол крайлит № 4625 Б 6.—125x176 Заказ № 689 Тираж 4000
Типография Греческого изд. „Коммунистис“

Ο ΚΑΡΑΛΕΝΚΟΝ

(Μικρον Σοβετικον Ευκικλοπεδία.)

Ο Βλατίμιρον Γαλαχτιόνοβίτςς Καραλένκον (1853-1921) εγενέθεν σο Βόλιν. Ο κίρτσατ έτον κριτις. Εμαθάνεν σο Τεχνολογικον το ίνστιτούτ κε σο Πετροβρο-Ραζυμόφσκι τιν ακαδιμίαν τι αγροτικυ ιχοκιρίου.

Σα 1879 εδίεκσαν-ατον ασιν ακαδιμίαν κε έστιλαν-ατον σιν εκσορίαν σα ανατολικα τα γυπέρνιας άμον άνθροπον σιναν κεπόρναν να έχηνε εμπιετοσίνιαν. Σα 1881 επιδι ερνέθεν να ορχίσσετε σο νέον τον τσάρον Αλέχσανδρον τον III εκσόρταν-ατον τέι σι Γιακούτιαν (Σιβίρια). Σα 1885 εγίρτσεν οπις κε εζίνεν σιν αρχιν κες σο Νιζνι-Νόβγοροτ κεπεκι σιν Πολιτάβαν. Ασα 1898 τι χρονίας έτον μέλος τι σινταξις τι ζζυργαλι „Ρόσκος Νπαγάστβο“ κε ασα 1904 επίσιμος σιντάχτις-αθε. Σα 1900 εχόρτσαν-ατον επίτιμον ακαδιμιακον αμαν ο Καραλένκον ερνέθεν να περ ατο τιν ονομασέαν επιδι κεπεκίροσαν τον Μ. Γόρκι ακαδιμιακον. Ο Καραλένκον κεςέθεν σε κανέναν κόμαν κέκλινεν μάλον σο δεκεσέν το μέρος τι ναρότνικιον.

Άμον σινγραφέας εγέντον γνωστος ασα 1885 („Τ'όρομαν τι Μακαρ“). Τα διιγίματατ διακρίσχυνταν

για το τρανον τιν / χαλίτεχνιαν-ατυν. Όλια τα φιλολογικά τα έργατ ίνε ποτιζμένα με υμανιζμον (αγαπ και τεσσίκσιμον σον άνθρωπον Σ.Μ.), ιδεαλιζμον και λαφρον χώμορ „(Ο τιφλον ο μουσικον“ „Το ποταμ τρεσσ“ „Χορις γλόσαν (Слепой музыкант, Река играет, Без языка) και τάλα.

Ι φιλολογία τι Καραλένχο διαφερ ας φιλολογίαν τι ναρότνικιον πέσαν κιάλο εμπροστα ασατόναν, ντο φανερον και ενδιαφέρκετε για τιν πειχολογίαν χοριστον ανθρωπον και δικ αλόγια κινονικα γρύπας.

Ο Καραλένχον αγαπα να φανερόν-μας πος ο άνθρωπον αραεβ το δίχεον και γλιχονυνις για χαλίτερον ζοιν.

Ι λαικι τίπι πυ παρυειάς-μας ίνε πρότ απόλα αραεφτιαντ τι αλίθιας και οροματονυνιστιαντ „Σοκολίνετς,“ „Ι βασιλικι αραπατσίδες, „Λιβομένον ιμέρα“ (Соколинец, В облачнъи (день, Государевы ямщики) Ολια τα έργατ ίνε ρομαντικα.

Ουτες φανερόν-μας απ' όλεν τα δίσχολα τα περιστασις απ' όλεν τα ανατριεσιάρια κςαν ο τόνος-ατ εν ίσον και ίσιχον. Οσον τριφερον καρδιαν και αν ίσσεν ο Καραλένχον, σον κερον τι δόκσας τι τολεστοιζμο πυ έλεεν να μι ανιιστέχομε σο λαχον με τι βίαν εκσέβεν ενάντια σατο: „Ι γραφι για τον Φλόραν, Αγρίπαν κε Μεναχεμ“ (Сказание о Флоре, Агриппе и Менахеме). Σα έργατ βαρέα κι εινιθις να ζογραφι-μας χορετικος τίπυς όπος επίγαν ι παλει ναρότνικι.

Ο Καραλένχον εμ εινγραφέας έτον, εμ διμοσιογράφος και κινονικος δράστις. Ο Καραλένχον πολα φορας

άφοβα έχονεν· Κιτίματα κετσάιζεν κεκύιζεν ουτες έλεπεν πος κατακατίετε το δίκεον κε εγέντον παραβίαζμαν.

Σιν πίναν τι 1891 επέργεν μέρος ει διορτάνοσιν βοήθιας για τι πιναζμεντς.

Σα 1895—96 εξεκενκίλιαν εκσέβεν αρκαν τι βοτιακς πο πεσέφτικα εκατιγόρναν-ατς πος για κυρπάνια σπάζνε ανθροπς.

Ο Καραλένκον επίνεν προτεῖτ ενάντια σα αντιεμιτικα τα τακσιλαέματα κε τα πογρόμια τεβρείον.

„Τέργον νύμερον δεκατρία“ (Δελο № 13) κε τάλα, χαρσι σα κιβερνιτικα τα τιμορίας ίστερα ασιν επανάστασιν τι 1905, ενάντια σο καταδίκαζμαν σον θάνατον με το οπίον ι αφτοκρατορία εθέλνεν να εγυρταρέψυτον ασι τυζμαντς-ατς. „Φενόμενον τι σινιθίον“ (Бытовое явление) κε άλα. Σα ίστερηα τα χρόνια ο Καραλένκον εκσακολύθανεν να γραφ το έκτακτον το καλιτεχνικον τι διογραφίαν-ατ κιαετς πα κεπρόφτασεν να τελένιατο. «Ιστορία τεχινο πο εζίνεν σον κερομ..» (История моего современника).

I

ΤΟΡΟΜΑΝ ΤΙ ΜΑΡΑΠ (διίγιμαν)

Ατο τόρομαν ίδεν-ατο ο μάρον ο Μαχαρτς πο εκυβαλάεπτεν τα μυσκάριατ σε μακρα τισσόλια τόπια, ο εσιλιάχαρον ο Μαχαρτς τιναν εφόρτοσαν όλια τα τιάρτια.

Ι πατρίδατ-το τισσόλ το χορίον Τσσαλγαν — επάτεπτεν σιν ταιγαν τιν Γιακυτίας, τει ει σιρίαν τι κοζμι. Ι παπ κε ι λιχοπαπ τι Μαχαρ έχπασαν ασιν ταιγαν έναν κοματ παγομένον χόμαν, κε αν κε έστεκεν ολόερα-τυν τάγρεν τόρμαν αδέβατον τυβαρ κε τυζμάνος ατιν κεπεκαρδίσκυσαν.

Σα γριζεμένα τα τεπς εφάνθαν φραχτία, εστιόδηγαν: θεμόνια, επλέθιγαν τα μικρα τα καπνιστιάρια τα καλιθέπια.

Τα ιστεργα αμου παντέραν νίκις απαν σο ταρπιν
σι μέσεν τι χορι εκσέβεν σον υρανον κιαν το καμπανα-
ρίον. Εέντον το Τσαλγαν τραγον χορίον.

Αμαν, σίτια ο κιρύδες κε ο παπύδες τι Μαχαρ
επολέμαναν με τιν ταιγαν,¹⁾ έκεαν-ατο με τάπειμον,
έκοφταν-ατο με το σίδερον, ο ίδιι χορις να εγρικυνατο
εγίνυσαν αγρανθροπ. Ιπάντρεβαν χεπέρναν γιακύτκας κε
επέργαν τιν γλόσαν κε τα σινίθια τι γιακυτίον.

Το ταπιατ τι τρανυ τι ρύσικυ τι γενεας εβζίντον
κε εχάτον.

Οπος κε αν έτονε, ο Μαχάρτς-εμυν καλα ενθιμάτο, ν
πος εν καθεαφτυ χορέτες τι Τσαλγαν. Ατυ εγενέθεν
ατυ εζίνεν κε ατυ πα ελογαρίαζεν να αποθαν.

Πολα ιπεριφρινέφχυντον για τιν ονομαζέαν-ατ κε
κάποτε ιβριζεν ταλτς κε έλεεν-ατος «μαγαρίμεν γιακυτ»
κε τιν τογρίαν αν θα λέγομε ο ίδιον κίσσεν διαφοραν
ασι γιακυτς νιά σα σινίθια νιά σι ζοίν-ατ.

Ρύσικα εκαλάτσεβεν ολίγον κε άσσκεμα, εφόρνεν
πόστια τσαναβαρίον, σα ποδάριατ εφόρνεν τσαμυρλύκια,
έτροεν τα επέργατα μόνον πίταν κε έπινεν κιρπίτσενι
τισάι, κε τα εκσέργατα κε κάποτε απιςχες απιςχες
λιμένον βύτορον πάντα ατόσον, όσον εκίτον εμπροστατ
απαν σο στολ. Ετον πολα τεχνίτες σο καβάλκεμαν τι
βυδι, κιοντες εροστένεν επροσκάλνεν τον εσαμάνον, πυ
μαιζομένος, σίτια εγριντσιάνιζεν ερύζνεν απαν-ατ, για
να αχπαραζ κε διεσσ αζον Μαχαρ το μαραζ ντεντόχενατον.

Εδύλιεβεν άγρια, εζίνεν εφτοχα, εσίρνεν τα λιμις
κε τα κριάδας. Εκατίθεναν-ατον ατεσάπισανος καμίαν αλα

ιδέας, άναβα τα ατελίοτα τα φτιλαχίζματα για τιν πίταν
κε το τεσσάρι;

Εκατόβεναν-ατον.

Ουτες εμέθιζεν έχλεεν. «Ντό εν ι ζοί-εμιν, έλεεν,
— κίριε κε θεαμ». Αναδικ ατο, κάποτε έλεεν πος θελ
ολια να κρεμίζει κε να πάι σο „ρασσιν.“ Εκι νιά θα
λαμ, νιά θα επερ, κι θα κοφ κε κοβαλι κιλα, κε νιά
θαλεθ το κοκιν σα σσερομίλια. Θάραεθ μονάχα τιν σοτι-
ριαν-ατ. Ντάγνον ρασσιν, πύχες εν, κέκσερεν: έκσερεν
μόνον πος το ρασσιν ατο ετον κε εν καπυκες μακρα,
ατόσον μακρα, που εκι κεπόργεν να έβρικεν-ατον ο ίδιον
ο τοιον²⁾ ο νατεσάλνικον τι πολίτσιας... Ναλόγια πα
βέβεα κι θα πλερον...

Αμέθιγος ουτες έτον για τατα κισάι κενύνιζεν, ίσος,
επιδι εγρίκανεν, πος εν αδίνατον να εβρικ αίκον θαμα-
στον ρασσιν, άμαν, μεθιζμένος εγίνυτον άφοβος. Επίνεν
λογαριαν, πος ψπορι να μι εβρικ το τογριν το ρασσιν
κε να ρυζ σέναν άλο. «Ατότες θα χάμε» έλεεν, άμαν
πάντα εχαζιρλανέφκυτον: κε κεπίνεν ατο ντο ίσσεν σο
νιέτ-νατ, ίσος, επιδι ι τάταρι επύλναν-ατον πάντα πρό-
στικον ρακιν, όπου ετάραζαν ζομία μαχόρκας για να
γίνετε κιάλο απσιν κι απατο ογλίγορα εχάνεν τα σιλοι-
χατ κε ανοχάλιζεν.

II

Ετον ι παραμονι τι χριστο κε ο Μαχαρτς έκσερεν,
πος άβριον εν τραγον έκσεργος. Για τατο ι πισσιάτ εσιρ-
γεν να πιν, αμαν τιδεν κισσεν να δι κε πιν: το πισσιν-
ατ έτον απαν σο τελίομαν-αθε. Ο Μαχαρτς ούζε
εχρεόθισν ζ' εντόπιυς τι εμπορτς κε ζι τάταρος.

Αμαν άθριον εν τρανον έκσεργος, να δυλεθ κι γίνατε, — κε ντό θεφτάι, αν κι θα πιν; Ατο : ιδέα επιριάνιζεν-ατον.

Ζοι μι-εν κε τατυνο : Ζοι! Αχόμαν κε σο τρανον το σσιμουκονεςς τον έκσεργον κεπορι να πιν έναν πυκαλ ραχιν.

Σίτια έστεκεν κατ έντόκεν σο νύν-ατ.

Εσκόθεν κε εφόρεσεν το κορκομπελ τι γύναν-ατ. Ι γαριατ, γαίμενα, χοντρέσα, πόλα δινατέσα κι ατόσον πα αγράσσκεμος έκσερεν νιχυ-τριχυ όλια τα νιέτιατ, κε εγρίκεν αδα σιν φοραν πα ντα νυνιζεν νεφτάι.

— Πέχπαστες, διαβολ κατικιτίριον; Κιαν μοναχος Ήα πας τσιμαχύζε το ραχιν;

— Τύλοσον! Οαγοράζο έναν πυκαλ. Αθρι πίνοματο εντάμαν.

Έντόκεν-ατεν απαν σο μιν αετς δινατα, που εχίνε ελαιστεν κε πονιρα επίκεν-ατεν ιεζιμαρέαν. Αρ αίκσα μονότροπος εν ο γινέκα: έκσερεν πος ο Μακαρτς χορις άλο ήα πέζιατεν, αμαν εκαντυρέφτεν σεκεσιάεμαν ταντρύ-ατς.

Εκίνος εκσέθεν, επίασεν σο σαράι τον γέρον του Λλατνατ³ έφερεν-ατον σιν σάνχαν κεκα χερχίγνεσεν να γο-ςσέβιατον. Ταρχάλια Αλάτις με τον σαπι-ατ εκσέθεν εκς ασιν αβλόπορταν.

Ατυχα εετάθεν, έκλοσεν το κιφάλνατ, εροτιάρια ετέρεσεν τον Μακαρ, που ενύνιζεν βαθέα.

Ατότες ο Μακαρτς έσιρεν το ζεύρεν το κιαμ κε εδέβασεν τάλογον σιν άκραν τι χορι κες.

Σιν άκραν τι χορι έστεκεν έναν καλιβόπογ.

Ασο ποχορίκναθε, όπος κε ασάλα τα καλίβια,
εσκύτον ιπζιλα-ιπζιλα ο καπνού τι τεσσαχι, κε με κάτα-
επρα χυδάρια εεξέπαζεν τα χρία τάξτρια κε τον
φοταχτον του φέυχον.

Ι φοτία εχορολάνκεθεν απες σα γιαλιστερα τα
παγύρια. Σιν αβλιν πεσι κελατάριζεν.

Ατυ απες εζίναν κεν, απο μακρα κόζζμια αγθροπ.
Πός ερύκαν αδα, ντό φυρτύνα εκρέμεν-ατς σαδέβατα
τορμάνια ο Μαχαρτς κέκσερεν κε βαρέα χαβες πα κεπί-
κεν να μαθάνιατο, αμαν εγάπανεν νεφτάι με τατυνυς
αλίσσερις, τεσίνκι ατιν βαρέα κέσπινχαν-ατον κε βαρέα
παζαρλύκια πα κεπίναν.

Αμα κ'εζέθεν απες, ο Μαχαρτς εεύμοζεν ζο τεσσαχ
κέπλοζεν σιν φοτίαν τα παγομένα τα σσέριατ.

— Φφφφ — ίπεν, για να δικ πος εκρίσεν.

Ι κεν έσαν ζο σπίτυνατον. Απαν ζο στολ έχεεν
το κεριν, αν κε τιδεν κεπίναν. Ενας εκίτον απαν ζο
κρεβατ, κε εβγάλνεν ασο στόμαν-ατ δαχτιλίδια καπνο,
κε σίτια ενύνιζεν ετέρνεν πύ κες πάνε τα δαχτιλίδια,
κε, όπος φένετε, εκυδαρίαζεν με τατα τα ράματα τι
σιλόγισις-ατ. Άλος εκάθυτον καρσι ζο τεσσαχ κε, σίτια
ενύνιζεν, ετέρνεν πός εχορολάνκεθεν : φοτία απες σα
κείλα.

— Τεσιπ έμορφα — ίπεν ο Μαχαρτς, για να
λέι κατ, τεσίνκι ολ ετύλοσαν.

Βέδεα, ατος κέκσερεν, ντο λίπιν ίχαν σιν καρδί-
αν-ατον : κεν αγθροπ, ντο ανιστορίζματα εντύγαν κε-
πέρναν απες σα κιφάλια-τον ατο το βράδον, ντο ζο-

γραφίας εφένυζαν-ατς ίσα φανταστικά τα τσσαχλίζματα τη φοτίας κε τι χαπνού. Κεπεκι απός πα ίσσεν τατουν τα πισλιάδες.

Ο νέον, που εκάθιδε το τσσακ κακά δέχονται το κιφάλνατ κε ετέρεςεν τον Μαχαρ με θολον οματόν, εθαρίς κ'εγνόριζεν-ατον.

Ιστερα ετίνιαχεν το κιφάλνατ κε αγλιγορτα εσκύθεν ασο σκαμιν.

— Α χαλοσόριζες, χαλοσόριζες, Μαχαρ! Ντο χαλα επίκες. Θα πιντς με τεμας τσάι;

Τον Μαχαρ ατο πολα εσάρεπτεν-ατον

— Τσσάι — ερδτεσεν — Οι χαλα!... Τσσιπ έμορφα. Μάνι-μάνι ερχίνεσεν νεγδίσσκετε.

Ασυ έβγαλεν τιν γύνατ-ατ κε τιν σσάπκαν-ατ εγρίχεν πος ελάφρινεν, κι άμα κε ίδεν, πος σο σαμανταρ εγένταν τσιλίδια τα χαρβόνια εκλόστεν σο νέον μερέαν κερχίνεσεν να κείτε κα.

— Εγο αγαπό-σας!... Μα το νε! Αετς αγαπόσας... Τα νίχτας κι κιμύμε...

Ο κενον εκλόστεν, κε σον πρόσοπον-ατ εφάνθεν πικρον χαμογέλαζμαν.

— Α, αγαπας; ίπεν — Κε ντό θελτς;

Ο Μαχαρτς άμον επεστάθεν-ατον.

— Εχο κατ δυλίαν, ετεσοαπλάεπτεν. — Αμαν^τει απο πύ εγρίχεσατο;.. Καλα, ας πίνομε τσσάι κιςτερνα λέατο.

Αφο το τσσάι επρότιναν σο Μαχαρ ι ίδιι ι ιχοκιρ, απός ελογαρίασεν τσσιπ τογριν υχ αρχεθ κατ κιάλο παραπαν.

— Τιγανιστον τιδεν κέσσετε; Πολα αγαπό-ατο.

Ιων.

— Γιοχ.

— Ε, ζεμίαν κεφτάι, — (πεν ο Μακαρτς με ίσι-
χον τόνον — ας έχατο φιλαχτον.

Τογρία; — ερότεσν μίαν κιάλο — σαλομίαν;

— Καλα.

Ατόρα ο Μακαρτς ελογαρίαζεν πος ι κεν χρο-
νιών-ατον έναν χοματ τιγανιστον κρέας κιατος αίκα
αλατσάκια χαμίαν κ'ενεπάλγεν.

Μετα έναν όραν κιαν εκάτσεν σιν σάνχαν-ατ. Εγα-
ζάνεπζεν ολδεν μανατ, με το πύλεμαν απειπροστα
πέντε σσαλιάκια κιλα, με καλον αναλόγος τιμιν. Αλί-
θια, ορκίσχυτον κι ομνίσχυτον, πος κι θα παι διατα
οσίμερον σο ραχιν, κι ο ίδιον ενιατλανέφχυτον νεφτά-
γιατο απαχι σο κιφχλ. Τρανον δυλία. Το κειφ ντο ενύ-
νιζεν νεφτάι κ'εφ!νεν τιν σινιδισιν-ατ ν'εδγαλ σιας. Κε-
νύνιζεν πιλια, πος μεθιζμένος θα καλαφατιάστε καλα
καλα ασιν κομπομέντσαν τιν γαρήν-ατ.

— Πύ θα πα;, Μακαρ; — εκύιχσεν-ατον, σίτια
εγέλανεν ο κένον, ουτες ίδεν πος τ'άλογον τι Μακαρ
αντι να πάι ίσα, εκλόστεν σα ζεβρια, εκι άθεν μερέμην
εζίναν ι ταταρ.

— Τπρυ-ο!.. Τπρυ-ο!.. Χα καιπαναν.. πύκες θελ
να πάι εδικεύτον ο Μακαρτς αμαν κιαν δινατα εσίρνεν
το ζεβρεν το δυκαλ κε κριφα εγαρισσιλάδεν τον Αλα-
νατ με το δεκσεν.

Ταχυλον τάλογον, σίτια ελάιζεν παραπονεμένα το-
ράδναθε, γιαβάσσια-βάσσια επέρεν τιν στράταν ντο ε-

Θέλνεν ο Μαχάρτς κε πολα χεπίεν : εσαματα ααι σάν-
χαν τι Μαχάρ εκόπεν σιν αβλόπορταν τι ταταρίον.

III

Σιν αβλόπορταν τι ταταρίον έστεκαν δεμένα κάρ-
ποσα άλογα με πισιλα γιακύτικα αέρια.

Σο στενάχορον το καλιθ επέγνες να εφυρκίσχυς.

Σέρτικον ο χαπνον τι μαχόρκας έστεκεν άμον λιθ,
κε αργος-αργος ετζευρύφιζεν-ατο το τσσακ.

Ολόερα σα τραπέζια, απαν σα σκαμία εκάθιυσαν :
γιακυτ πυ έρθαν: αδα κι ακι εφένυσαν κυμυλοτα αν-
θροπ, πυ έπεζαν μάτσας. Τα πρόσωπα έσαν ιδρομένα κε
κόκινα. Το μάτια τι χαρτόντεςικιον άγρια ειστοχάσκυσαν
τα μάτσας. Τα παράδες εφένυσαν κε μάνι-μάνι ετζε-
πιάυσαν. Σέναν κεσσιαν, απαν σάσσιρια μεθιζμένος για-
κύτος εκυνίυτον σίτια εκάθιυτον κε ετραγόδην χορις
να στεκ.

Αζο χαρύζε-νατ εβγάλνεν άγρια τσιρίζματα κε έ-
λεγεν με ίδον ίδον ιχυς, πος άθριον εν τρανον έκεργος
κι οσίμερον ατος εν μεθιζμένος.

Ο Μαχαρτς εδόκεν τα παράδες κε επέρεν έναν
πυκαλ. Εβαλεν-ατο σον κόλφεν-ατ, κε χορις να εγριχύν-
ατο : αλ, επίεν εκάτσεν σο σκοτινον τιν κεσσιαν. Εκι
εγόμουν το ποτιρ αποπις σο ποτιρ κε ερύφιζεν-ατα τέ-
ναν ταλ αποπις. Ι βότκα έτον πικρον, ταραγμένον,
μαχαναν τι έκεργυ, με νερον παραπαν ασα τρία τέ-
ταρτα. Αμαν τιν μαχόρκαν όπος φένετε κιάι κεγύεπιαν.
Κάθαν φοραν αμα κε έπινεν ο Μαχαρτς εκόφχιτον το
νεφέσνατ, κε εσκοτίνεβαν τομάτιατ.

Ογλίγορα εμέθιξεν. Εκάτευν απαν σασσίρια κιατος, σαρυλέφτεν τα γόνατα, κε εύέκεν απαν σατα το κιφάλνατ πυ εέντον βαριν ἀμον χυρσίμ.

Ασο χαρύσσεναν ερχίνεσαν ν'εβγένε παλαλοτα τζιρίζματα. Ετραγδόνεν πος αβρι εν έκσεργος, κε πος έπεν πέντε σσιαλιάκια κείλα.

Κι άσον ντεπέγνεν το καλιό εγίνυτον κι αλο στενάχορον. Εργυσαν απες νέι μυστερίδες γιαχυτ, πυ εργυσαν να μετανίυνταν κε να πίνε το τα άρικον τιν βότκαν. Ο ικοκιρτς ίδεν, πος πολα κι πάι τόπος κι θαεν. Εξκόθεν ασο στολ κε εντόκεν εναν οματέαν ολόερατ. Κε το μάτνατ εκεχόρτσεν σο σκετίνον τιν κεσσιαν του γιακύτον κε τον Μακαρ.

Εγιανάσσεπτσεν τον γιακύτον, επίασεν ατον ασιν γιαχαν, κ'έσκοσεν κέσιρεν-ατον εκς.

Ιστερνα εγιανάσσεπτσεν τον Μακαρ. Ατόναν αμον εντόπιον κάτικον επίκεν-ατον κιάλο τρανον τιμιν: επάτεσεν κένιχσεν τα πόρτας κεδόκεν τον μάδρον αίχον λάχταν, πυ ο Μακαρτς εβρέθεν εκς ασο καλιό με το μυντζύρη-ατ χομένον σο χυρτυκ τι σσιονι.

Τσσιατιν εν να λέι κανις αν επροζβάλθεν απαίκον φέρσιμον. Ενόισεν πος τα μανίκιατ εγομόθαν σσιον, κε τα ίδια κε ο πρόσοπος-ατ. Με πολα ζόρια εκσέθεν ασα σσόνια κε ερκύδεπτσεν ίσαμε τον Αλάτνατ.

Ο φένχον ενέθεν υζζε ιπσιλα. Ο Τρανον Αρχον⁴ ερχίνεσεν να κατίβαζ τ'υράδνατ κατακέραλα. Τάεζ εδινάμονεν. Κάποτε σον βοραν μερέαν, οπις σέναν στρουκιλοτον μάδρον λιβ, εφένυσαν κε επαρλάεθν ταπιματένια τα στυλάρια τι βόριυ φωταγματι⁵.

Αλατς, όπος φένετε, εγρίχανεν τά χάλια τι σακιάτ, κε εριαστα κε γνωστικα εκλόστεν οπις σο σπιτ. Ο Μαχαρτς εκάθιτον απαν σιν σάνχαν-ατ, ελανχυνύτον κ'εχασαλύθανεν τιν τραγοδίαν-ατ. Ετραγόδηνεν κ'έλεσεν πος έπεν πέντε σσιαλιάκια κξίλα κε ι γρέα θα κοπανίζιατον. Τα σκοπυς ντο έθγεναν ασο καρύζινατ ετσιριζαν κενεστέναζαν σο βραδιζνον τον αέραν αστε λιπιρα κε παραπονεμένα, πυ έπιχαν τον κξένον πεχσέβεν σιν γιύρταν-ατ, για να κλιδον το ποχορικ τι τσσαχί-ατ εβάρινεν κιάλο πολα : καρδίατ. Σατο ανάμεσα Αλατς κεκοβάλεσεν τιν σάνχαν σο τυμπιν απόθεν εφένυσαν όλια ολόερα. Το σσιον έστραφτεν ασο φόταγμαν τι φένχονος. Κάποτε το φος τι φένχονος εθαρις-εσι ελίντον, τα σσιόνια εξκετίνεδχν κε αιχν ετσάκλιζεν εκιαπες ταποφόταγμαν τι βόριυ φοταγματι.

Ατότες εθάρνες πος τα σσιονιζμένα τα τυμπία κε : ταιγα απάνατυν κάποτε εξύμοναν κε κάποτε επεμακρίναν. Ο Μαχαρτς καθαρα έλεπεν το τσάτσαλον τιν κορφιν τι Γιαμαλαχζι τι τυμπι ,όπυ οπις σιν ταιγαν ίσσεν βαλμένα τα τυζάχια για τα τσσαναβάρια τορμανι κε τα πυλία.

Ατο έλακσεν τα ιδέας-ατ, κε ετραγόδεσεν πος σο τυζάχνατ εκρεμίεν αλεπος. Αβριον θα πυλι το πότνιατ κε ι γρέα κι θα κοπανίζιατον. Σο παγομένον τον αέραν εκυσσέρτεν το πρότον χτίπεμαν τι καμπάνάς οντες εσέβεν σο σπίτινατ ο Μαχαρτς. Το πρότον ο λόγος-ατ έτον, πος σο τυζάχνατυν ερύχσεν αλεπος.

Αλάι-μαλάι ενέσπαλεν, πος ι γρέα κέπεν με τα-τον εντάμαν βότκαν, κε πολα εθαμάεν-ατο, δντας :

γρέα κέδοχεν ακρίσιν σο χαλον το χιπάρ κέ ριτα
εύδοχεν-ατον έναν με το ποδάρναντς ολίγον χαμέλα ασιν
ράσσαν-ατ.

Ιστιερνα, ίσαιμα να ερύχεν σο χρεβατ επρόφτασεν
να δίατον έναν μυστέαν σιν γύλαν.

Κε σο Τσαλγαν απαν ετολανέφχυσαν κε εκεσίου-
σαν τέι μακρα-μακρα τα χαμπανοχτιπέματα για το τρα-
νον του έχεργον.

IV

Εχίτον απαν σο χρεβατ. Το κιφάλνατ εβρύλιζεν.
Ταπές-ατ εκέυτον αμον φοτία. Σα φλέβας-ατ έτρεσσεν
ι βότκα ταραγμένον με το ζομιν τι μαχόρκας. Ασον
πρόσοπον-ατ έτρεχαν χρία νερα ασο σσιον πυ ελύτον:
τα !δια κε σιν ράσσαν-ατ.

Ι γρέα εθάρνεν κιμάτε. Άμαν ατος κέκιμάτον.
Ασο νύν-ατ κέδηγενεν αλεπον. Επρόφτασεν να χαλοπι-
στέβιατο, πος ερύκεν σο τυζαχ έχερεν κέλα σα πίον
τυζαχ. Ετέρνευν-ατον, ετέρνεν πος γλιζμένος ασο βαριν
το τυζαχ, αχταλεβ το σσιον με τα νίσσιατ κε θελ
να φεβ.

Το φος τι φένχονος έξσκιζεν ανάμεσα αισορμαν κε
εστραφτύλιζεν σο χρισομένον το ποστ. Το μάτια τι
τσσαναβαρι έστραφταν καρσι-ατ.

Κ'επόρεσεν νεφτάι πασς, εξκόθεν ασο χρεβατ κε
επίεν σον Αλάτνατ για να κάθετε κε πάι σιν ταιγαν.

Ντο πράμαν εν; Να μι επίασαν-ατον τα δινατα
τα σσέρια τι γρέας ασι γιακαν τι γύνας-ατ κε έσιραν-
ατον κιαν απαν σο χρεβατ.

Γιοχ, αγα εκσέβεν εκς ασο χορίον. Τα σανίδια τι σάνχας τεσιβίζνε απαν σο παγομένον το σσον. Το Τσαλγας επέμεν οπις. Απο πίσατ ακυράτε το βοετού τι καμπάνας, κε σο չοτινον τιν τεσιβίν τι ορίζοντα σο φοτινον τον υρανον τρέχνε μάδρια իսչιάδες ίνας αποπις σον δλον ι γιαχυτ απαν σάλογα, με ιπσιλα κε κειμίτα ας άκρας հսάպκας. Ι γιαχυτ ογλιγορυν σιν εκλισίαν.

Κέπεκι ο φένχον εχαμέλινεν, κε ιπσιλα απαν σο Հενιֆ εετάθεν αεπροτον λιβ κε έλαιμπεν με φօσφορικον χορολανκερτον στράπιμον.

Κέπεκι εθαρις εμιριδεν, επλόθεν ετεσάντσεν σα διάφορα μερόθες κομάτια απσίματα με ίδον ίδον χρόματα κε τάλο το μεσοστρόνχιλον το μάδρον το λιβ σον βοραν εμάδρινεν κιάλο πολα. Εέντον κατάμαδρον, κιάλο μάδρον αςιν ταιγαν, όπυ εεύμονεν ο Μακαρτς.

Ι στράτα επέγνεν ανάμεσα σα χαμελα, πίκνα καφυλόπα. Σα δεκσια κε σα Հεβρια εφένυσαν τυμπία. Οσον μακρα, κι αλο ιπσιλα εγίνυσαν τα δέντρα. Ι ταιγα εγίνυτον κιάλο πικνοτον.

Εστεκεν τυλοτα γομάτον μιστίρια. Τα γιμνα τα κλαδία τι δεντρι πέρύκσαν τα φίλα-τυν εεսκεπάγαν με ασιμοτα κρύσταλα. Το τριφερον το φος επέρανεν ανάμεσα σα τεπέδες-ατυν κε ετολανέφκυντον κε κάπυ εφανέρονεν հսιօնիմένον γιαζιν, κι αλυ τσακομένα, αποθαμένα κορμία τι γιγαντίον τορμανι, ανκαλιαζμεντς το հսιօν. Εναν չօλոշ—κι όλια κσαν επάτεβαν σιν չշուն γομάτον չօπιν κε μιστίρια.

Ο Μακαρτς εετάθεν. Απάτυχα, σχεδον απαν σιν στράταν, ερχίναναν έναν չօρον τυհάκια.

Ασο φοεφορικον το φος χαθαρα εφένυτον-ατου τσιαπιαρ ασα κλαδια: Ιδεν πιλια το πρότον το τυζαχ—
τρια βαρέα, μαχρέα δύκια, ακυριτιζμένα σέναν συρικ
τη εστεκεν ίσα, κε εκράτυναντα ριτσσάγια με μαλένια
ξεκινία.

Νε, ατα έσαν κσένα τυζάκια: αμαν χιαρ, αλεπου
επόρνεν να ερύζεν κε σα κσένα. Ο Μακαρτ ογλιγορτα
εκατίβεν ασιν σάνκαν-ατ εφέκεν ταχυλου τάλογον-ατ
απαν σιν στράταν κε στοχαστα εφυχράτον.

Σιν τάιγαν λαλία κένγενεν. Μόνον ασο μαχρινον
το χορίον, πυ άλο κέφενυτον έρχυσαν όπος κε πριν
τα γνοσίματα τι καμπάνας.

Φόβος κέτονε. Ο σααπις τι τυζαχι ο Αλέσσας
ο Τσαλγάντζον, ο γιτονας κε ο θανάσιμον εχθρον τι
Μακαρ, ατόρα σίυρα έτον σιν εκλισίαν. Εναν ποδαρέαν
πα κέφενυτον απαν σο ίσον το σσιον, πυ πολα κεν ας
ερύχεν.

Εξέβεν σόρμαν — όλια καλα. Αφκα σα ποδάριατ
γρυτσσις το σσιον. Τα τυζάκια στέκνε όλια σέναν σιραν,
εθαρις κεσι τόπια με ανιχτα στόματα κε τυλοτα αναμένε.

Εδέβεν άν κε κα — νιαφιλιαν. Εκσέβεν κσαν σιν
στράταν.

Αμαν, σσσσ! Λαφρον σσαματαν. Σιν ταιγαν
εφάνθεν κοκινοτον ποστ, ατόρα σε φοτινον τόπον τσσιπ
συμα!.. Ο Μακαρτς χαθαρα έλεπεν τα κιμιτα οτία
ταλεπυ: το γυνιαρ τυράδνατ, εκλόσκυτον ασέναν το
πλεθρον σάλο, εθαρις επροσκάλνεν τον Μακαρ σόρμαν.
Ειέντον αράφαντος ανάμεσα σα δέντρα εκι μερέαν όπου
έσαν τι Μακαρ τα τυζάκια κε πολα κεπίεν σόρμαν εταυ-
τέφτεν κύφον, αμαν δινατον σσαματα.

Ι χαρδία τι Μακαρ εχόρεπτεν. Εντόχεν το τυζακ.
Εχοβλάεπτεν εμπροστα σίτια έγιεν στράταν ανάμεσα
σδρμαν. Κρία τα κλαδία εντύναν-ατον σο μάτια, εταύ-
τεβαν το σσιον σον πρόσωπον-ατ. Εξιμποδίυτον. Εχόπεν
το νεφέςνατ.

Αχα έρθεν σάνιχτον μέρος απόπου ο ίδιον έκοπτεν
τα δέντρα. Τα δέντρα κάτασπρα ασα παγύρια, έστεκαν
σα δίο μερόθες κε χαμελα εφένυτον ι στράτα, πυ όσον
επέγγεν εστένεθεν κε σο τέλος τι στράτας εφένυτον το
στόμαν τι τυζαχι... Τσσίπ συμα...

Αμαν αιταν σιν στράταν σο γιαν τι τυζαχι εφάνθεν
φιγύρα, εφάνθεν κε εκρίφτεν. Ο Μακαρτς εγνδρτεν
τον Αλέεςαν. Καθαρα έλεπεν το χοντον κε πασσιμένον
το πόινατ κλιμένον εμπροστα, με πορπάτεμαν άρχονος.

Τον Μακαρ εφένυτον πος το σκοτινον πρόσοσον
τι Αλέεςκα εςχοτίνεπτεν κιάλο πολά, κε τα τρανα τα
δόντιατ εντόχαν εκς κιάλο πολα.

Ο Μακαρτς ερεθίσκυτον ασιν πισσίν-ατ απες. «Τερ
τον πρόστικον!.. Ερθεν σεμα σα τυζάκια». Αλίθια ο
Μακαρτς ο ίδιον πα πολα κεν πυ επίεν σα τυζάκια τι
Αλέεςκα, άμαν αδάκα έτον διαφορα. Κε ι διαφορα πα
έτονε πος, οντες ο ίδιον επίγεν σα κιένα τα τυζάκια
εφοάτον να μι πιάνατον: κι ονταν έρχυσαν ι αλ σατυνο
τα τυζάκια ατότες ερεθίσκυτον κε εθέλνεν να πιαν εχί-
νον πυ εκαταπάτεσεν τα δικεόματατ.

Εχοβλάεπτεν κοφτα σο τυζακ ντο εντόχεν. Επιά-
στεν εκι αλεπος. Ο Αλέεςκας κυνιχτα με άρχονος πορ-
πάτεμαν επέγγεν κ'εκίνος εκι.

Επρεπεν να προφταν αισκίνον εμπροστα.

Αγχ κα το τυζακ. Φένετα το ποστ τι τεσσαναβάρι
νιο επιάστεν. Αλεπον εγτάλεθν το σσιον με τα νίσσια,
απαράλαχτα αετς όπος ίδενατο εμπροστα, κι αέτς πα
ετέρνεν-ατον με τα βελονιάρια τα στραφτυλοτα τόματια.

— Τιτιμα (μι χρος σσερ)! Τεμον εν! εκύκεν ο
Μακαρτς τον Αλέσσκαν.

— Τιτιμα, — ερθεν οπις αμον ίχος, i λαλία τι
Αλέσσκα. — Τεμον εν!

Ι δίος πα έτρεχεν εντάμαν κε ογλιγορτα μίαν
ένας κε μίαν άλος, ερχίνεσαν να ζκόνε τι γλόσαν τι
τυζακι κε να ελεφθερόντε το τεσσαναβάρ. Αμα κε έσχο-
εσαν το τυζακ εντάμαν με τεχίνο εξκόθεν κι αλεπον.
Ελάνχεπτεν μίαν, χεπεκι εετάθεν, ετέρεσεν τι δις τεσσαλ-
γάντες επεργέλασεν-ατς, ιστερνα έκλιζεν το μυντζυρ,
κε έλαχεν τον τόπον, που επιάστεν σο τυζακ κε χαρε-
μένος έτρεχεν εμπροστα, σίτια επεςσερέτιζεν-ατς με
τύραδινατ.

Αλέσσκας εθέλεσεν να ρυζ αποπιςατ, άμαν ο Μα-
καρτς επίασεν-ατον απο πις ασιν εμποδέαν τι γύνας-ατ.

— Τιτιμα! — εκύικεν. — Τεμον εν! — κι ο ίδιον
έτρεκεν αποπις σον αλεπον.

— Τίτιμα! — κξαν αμον ίχος εκυζέφτεν i λαλία
τι Αλέσσκα κε ο Μακαρτς ενόιζεν πος εκίνος πα επία-
σεν-ατον ασιν γύναν κε σέναν σολυχ κξαν έτρεχεν
εμπροστα. Ο Μακαρτς εθίμοσεν. Ενέσπαλεν τον αλεπον
κ'ερύχεν αποπις σον Αλέσσκαν. Ετρεχαν δλεν τον κερον
λιγάρια. Εγαν κλαδιν εκρέμεσεν τιν σσάπκαν τι Αλέσσια
αζο κιφάλνατ, αμαν κερον κίσσεν να κλίσσκετε κα κε
πέριατο: ο Μακαρτς επρόφτασεν-ατον κ'έστεκεν κε ερε-
θίζμένα εκύιζεν.

Αμαν Αλέσσιας πάντα έτον πονιρος ασον σσιλιάχαρον τον Μαχαρ. Λαναχάπαρα εστάθεν, εχλόστεν και έκλισεν το χιφάλνατ.

Ο Μαχαρτς εντόχεν σο χιφάλνατ με τιν κιλίανατ και εκιλίεν σο σσιον. Σίτια ερύζην, ο καταραμένον Αλέσσκας επρόφτασεν χ'εδόχεν-ατον έναν λάχταν. Το ίδιον τιν στιγμιν Αλεσσκας έρπαξεν ασο χιφαλ τι Μαχαρ τιν σσάπκαν-ατ και επιδέβεν σιν τάιγαν.

Ο Μαχαρις γιαβάσσια-βάσια εσχόθεν.

Ελογαρίαζεν τον εαφτόν-ατ χτιπεμένον και βασανιζμένον Το ιθικον : κατάστασι-ατ έτον πολα άσσκεμον. Αλεπον ερύχεν σα σσέριατ κιατόρα....Ερχυντον-ατον πος σο σκοτινεμένον τ'ορμαν ελάικεν μίαν κιαλο τ'υράδνατ για να περιπέζιατον και εγέντον αράφαντος.

Εσκοτίνεπτεν. Λαπροτον λιβ εφένυτον σο ζενή.

Ατο εθαριζικι ελίντον τυλοτα, και απατο εκσσίνεαν καπος νενκαζμένα και αδίνατα τα ακτίνος τι φοταζματι ακόμαν μάργομένα.

Σο ζεστον το χορμιν τι Μαχαρ έτρεχαν ορμία τα νερα ασο σσιον ντο ελίντον. Το σσιον εσεβεν σα μανίκιατ, σι γιακαν τι γύνας-ατ, έσταζεν σιν ράσσαν-ατ έτρεσεν σα κατσσάδες-ατ. Ο καταραμένον Αλέσσας επέρεν τιν σσάπκαν-ατ. Τα σσερότιατ εγάσεν-ατα σίτια έτρεσσεν. Ι κατάστασι-ατ έτον πολα άσσκεμον. Ο Μαχαρτς έχσερεν πος τάγρεν ο πάγον κι μασχαρεβ με τάνθροπς, που παν σιν τάιγαν χορις σσερότια και σσάπκαν.

Επορπάτνεν πολα χερον. Με το τιαχμίν-ατ έπρεπεν τει πότε να εβγεν ασο Γιαμαλαιχ και να ελεπ το καμπαναρίον, αμαν ετολανέφκυτον σιν τάιγαν. Τόρμαν

αιμον μαεμένον κ'εβγάλνεν-ατον ασα σσέριαθε. Απο μα-
κρα εκυσσέφχυτον : καμπάνα. Τον Μακαρ εφένυτον πος
πάι απαν σιν λαλίαν τι καμπάνας, αμαν το ντόσιμον
τι καμπάνας επέγνεν κιάλο μακρα κι ὅσον γιαβάσσια
έκυεν τα νηγύς-αθε ατόσον εγοιμύτον : καρδίατ
απελπισίαν.

Ενευκάστεν κ'εγάσεν τόμύτιατ. Τα ποδάριατ ετεντέ-
λιζαν. Το χτιπεμένον το κορμίν-αν ελάχτιζεν ασον
πόνον. Ανάζματ εκόπεν.

Τα ποδάριατ κε τα σσέριατ εένταν χερα, κείλα.
Ταςκέπαγον το κιφαλνατ λες εσι κε κάπιος έστινκεν-
ατο απες σε πιρομένα κιλιντερας.

„Θα χάμε νιαφιλιαν!“ έρχυτον σο νύν-ατ.

Αμαν όλεν επορπάτνεν.

/ I ταιγα ετύλονεν. Μονάχον εκλιδύτον αποπίσατ
με ινιατ τυσσμανι κε πυδεν κεφένυτον νια φόταζμαν κε
νια ομυτ.

„Θα χάμε νιαφιλιαν!“ ενύνιζεν ο Μακάρτς.

Εκόπεν το τακάτ-νατ. Τα νευντιακα τα δέντρα χο-
ρις κεάι να εντρέπουνταν, εντύναν-ατον ίσα σον πρόσο-
πον κεπεργέλαναν-ατον. Σέναν μέρος σιν ανιγτίαν εφάν-
θεν άςπρος λάγος, εκάτεν οπις σα ποδάριατ, ελάικεν
τα μακρέα τα μυστάκιατ κ'ερχίνεσεν να νίφχετε, εζά-
ρονεν τα μυστάκιατ κε δριζεν-ατον. Επίνεν-ατον να
εγρικα, πος εγνορίζιατον τεσιπ καλα, ατόναν τον Μα-
καρ, εκερ ποςαρ ατος, εν εκίνος, πυ εκύρεπτεν σιν ται-
γαν τα πονιρα τα μιχανας, για τιν χαμονίν-ατ.

Αμαν ατόρα επερίπεζεν-ατον.

Ο Μακαρτς εκιτελιαγέφτεν.. I ταιγα εφέρνεν
πισσιν, άμαν έτον τυσσμάγος-ατ.

Ατόρα τα δέντρα που εβρίζαν μακρά πιλια έπλονταν τα μακρέα τα κλαδιά-τους σιν στράταν ντο επέγγενη επίαναν-ατον ασα μαλία εντύναν-ατον σο μάτια σου πρόσωπον.

Ταγροκόσαρα έδηγεναν ασα φολέας-ατον κε εκάρφονταν-απάνταν τα περίεργα τα στρογκιλα τομάτια-τους κε τα νιχτοπύλια έτρεχαν ανάμεςά-τουν με σκομένα υράδια κε φυσκομένα ασο θυμόν-ατον φτερα κε τεσσαριχτα ιστόριζαν σα θελκα για τατον τον Μακαρ κε τα τυζάκιατ. Τα ιστερνα απο μακρα σορμαν εφάνθαν σσιλιάδες μυντζύρια αλεπυδίον.

Ερύφιζαν τον αέραν κε αποργελαστα ετέρναν τον Μακαρ σίτια ελάιζαν τα κισιμιτα τοτίατον. Κε τα λαγύδια εστεκαν εμπροστά-τουν οπις σα ποδάρια-τουν κε εγριλέφκυζαν ασα γέλτα, σίτια έλεγαν-ατς πος ο Μακαρτς εξιάεσσεπτεν τιν στράταν κε κι θα εδηγεν ασιν ταιγαν.

Ατο επάτεσεν άλια.

„Θα χάμε νιαφιλιαν!“... ενύντεν ο Μακαρτς κι αποφάσιεν νεφνάγιατο απαν σο κιφαλ.

Επλόθεν απες σα σσιόνια.

Ο πάγον εδινάμονεν. Τα ιστερνα τα κεσισίματα τι φοταγρατι, ετσατσοφότιζαν σου υρανον κε ετέρναν ντέψται ο Μακαρτς απο παν ασιν κορφιν τι ταιγας. Τα ιστερνα ταντιλαλέματα τι καμπάνας έρχυζαν ασο Τσαλγαν πο επέμνεν μακρα.

Το φταζμαν ετσαραμπύλικεν κε εβζίεν.

Τα καμπάνας εστάθαν.

Κε ο Μακάρτς επέθανεν.

Πός εέντον ο ίδιον τα κευρίχεν-ατο.

Εκεραν, πος κατ θα εέγεν αποπέσατ κε ενεμένεν
γά ατόρα χά μετολίγον θα εέγεν. Αμαν τίδεν κέβγενεν.

Κιατος εγρίχανεν πος ωζε επέθανεν κε για τατο
εκίτου τυλοτα χορις να λαταριζ.

Εκίτου πολα κερον, ατόσον πολα πυ επυαλέφτεν,
Ετον σχοτία, δντες ο Μαχαρτς εγρίχεν, πος κά-
πιος εκύντεζεν-ατον με το ποδάρ-νατ. Εκλοζεν το κι-
φάλνατ κε ένικεν τα σπαζμένα τομάτιατ.

Ατόρα τα δέντρα έστεκαν απάνατ φρόνιμα ίσιχα,
λες κες εντράπαν για τεκίνο ντεπίκαν.

Τα μαλυζάρια τελάτια έπλοναν τα πλατέα ήτα
εξηπαζμένα με το σσιον, τα πλάκας-ατον κε γιαβάσσια
βάσσια ελαταρίυσαν. Σον αεραν πα ίσιχα εγιροκλόσκυσάν-
στραφτυλοτα πατύλια.

Φοταχτα καλόκαρδα τάστρια ετέργαν ασο μαβιν τον
υρανον ανάμεσα ζα πικνα τα κλαδία κε θαρίσικι έλεγαν
„Αχα, τερέστε, επέθανεν εφτοχον“.

Απαν κεκα σο κορμιν τι Μαχαρ, σίτια ελάζεν-ατον
με το ποδάρνατ, έστεκεν ο γέρον, ο Ποπαένες. Το μα-
κριν το ράσον-ατ εξεκεπάεν σσιον: σσιον εφένυτον κι
απαν σο πετζένεν το καμιλαχ, σομία κε ζα μακρέα τα
γένια τι Ποπαένε. Απόλον το θαμαστον έτον πυ ατος
έτον εκίνος ο Ποπαένες π' επέθανεν τέσερα χρόνια
εμπροστα.

Ατος έτον καλος ποπαδίτσος. Καμίαν κετιριάνιζεν
τον Μαχαρ για τιχιρα καμίαν, κεράεδεν πιλια παράδες
για τα λυτρυγίας-ατ. Ο Μαχαρτς ο ίδιον επέκοπτεν τι-

μιν για τα βαπτίσσια κε τα εψκέλεα κιατόρα εντράπεν-
ατο οντες εντόχεν σο νυν-ατ πος χάποτε επλέρονεν ολι-
γα, κε έρχυτον χερος κε χάι πα κεπλέρονεν.

Τον Ποπαένεν ατο χάι κεκακοφένυτον εκίνος
εχρέσκυτον έναν πράμαν μοναχον· χάθαν φοραν έπρεπεν
να φέρνατον έναν πυκαλ ραχιν. Αν κίσσεν ο Μακαρτς
παράδεις, ο Ποπαένες ο ίδιον εστίλνεν σο ραχιν κε έπι-
ναν εντάμαν. Ο ποπαδίτζον έπινεν υς να εγίνυτον με-
θιζμένος στυπιν, αμαν βαρέα καδγατσέας σο μεθίζνατ
κέτονε κι αν εντύνεν, "εντύνεν λαφρα. Ο Μακαρτς εκο-
βάλνεν-ατον, αμον σαλ, χορις νυν σο ζπίτνατ κεφίνενα-
τον σα σσέρια τι ποπαδίας.

Νε, έτον καλος ποπαδίτζος αμαν επέθανεν σιν κα-
κιν τιν όραν. Εναν ιμέραν οντες εκσέβαν ολ άσο επίτ
κε ο μεθιζμένον ο ποπαδίτζον επέμνεν μοναχος, απλο-
μένος απαν σο χρεβάτνατ, εκατίθεν-ατον νεφτάι έναν
τσιγάρον. Εσκόθεν κε λάνκυρ λύνκυρ εγιανάσσεπζεν
σο τσακ, πι εδριλάκιζεν, ναρτ τον τσιγάρον-ατ.
Αμαν ετον πολα μεθιζμένος, ειμποδίεν κε ερύχεν σάπιμον.
Οντες έρθαν οσπιτιανι-ατ αζον ποπαν επέμναν μόνον
τα ποδάριατ.

Ολ έτσικσαν τον Ποπαένεν, αμαν αζυ επέμναν μό-
νον τα ποδάριατ, άλο να γιατρέθιατον κεπόρεσεν κανέ-
νας γιατρος σον χόζμον. Εθαπσαν τα ποδάριατ κε σον
τόπον-ατ εδιόρτσαν ίναν άλον.

Ατόρα ατος ο ποπαδίτζον ολόες έστεχεν απαν κε-
κα σο Μακαρ, κε εκύντανεν-ατον με το ποδάρνατ.

— Σκυ, ρίζαμ-Μακαρ έλεεν. — Χάιτε!

— Πύ θα πάγο; ερότεσεν ο Μακαρτς τσιλομένα.

Εκίνος ελογαρίζει πως αφού „εχάθεν“ το χρέος-
ατ σε να κίτε ίσιχα κε κεν ανάνκη να πορπατήσει ταί-
γαν κε νάραεδη τι στράταν. Το χάσιμον ντο λες εσί ντά-
γνον εν;

— Χάιτε πάμε σον τρανον τον Τοιον.

— Ντάραεδο εχι; εροτεσεν ο Μακάρτς.

— Εκίνος θα χρίντσε,—ίπεν ο ποπαδίτζον με θλι-
βερον κε γλιχιν λαλίαν.

Ο Μακάρτς ενθιμέθεν πως, τογρία, ίστερα αζον θά-
νατον πρεπ κάπυ να πάι σιν χρίσιν. Κάπυ έκεσεν-ατο
σιν εκλισίαν. Θα ιπι ο ποπαδίτζον ίσσεν δίκεον. Επρε-
πεν να σκύτε.

Κε ο Μακάρτς ειςχόθεν, σίτια ειμυρδύλιζεν απέσατ,
πως αξο αποθαν κανις κιστεργα πα κι αφίνατον τύλα.

Ο ποπαδίτζον επέγνεν εμπρικες, ο Μακάρτς απο-
πίσ-ατ.

Επέγναν όλον ίσα. Τα δέντρα φρόνιμα εδεδέναν
σα γιάνια κεπίνανατς στράταν. Επέγναν σιν ανατολιν.

Ο Μακάρτς πολα ευαράεν-ατο, οντες ίδεν πως ασα
πατέματα τι Ποπαένε ποδαρέας απαν σο ζσιον κι απο-
μένε. Εκλίστεν κα κετέρεσεν τα ποδάριατ, ποδαρέας
κιδεν. το ζσιον έτον καθαρον κε ίσον άμον σοφραλυκ.

Ενύντσεν πως ατόρα ελέφθερα θα επορι κε λάξσκετε
τα κιένα τα τυζάκια, τζείνκι κανις τιδεν κεπορι να εγρι-
και: άμαν ο ποπαδίτζον εγρίκεν, όπος φένετε, ντο ενύ-
νιζεν, εκλόστεν σατον μερέαν κε ίπεν-ατον!

— Καπις (χρέμιον, άφσατα)! Εσι κι κιερτς, πως
για κάθα έναν αίκον ιδέαν θα δις τζσοαπ.

— Πατ απαν! — ίπεν τσειλοτά ο Μαχάρτς. Να νυνις πιλια κι γίνετε! Κατ πολα αφέτιρος ελέποζε σαντς. Τύλοσον καλίον!

Ο ποπαδίτζον ελάικεν το χιφάλνατ κε επίεν εμπροστα χαν.

— Μακρα μι θα πάμε; — ερότεσεν ο Μαχάρτς.

— Μακρα — εδόκεν τσοσαπ ο ποπαδίτζον θλιψένα.

— Κε ντό θα τρόγομε; ερότεσεν ο Μαχάρτς ανίσιχα.

— Εσι ενέσπαλες ιπέν-ατον ο ποπας, ασυεκλόστεν σεχίνον μαρέαν, — πος επέθανες κε πος αιώρα κι χρέσσκεσε νιά φαιν, νιά ποτιν.

Ατο τον Μαχάρ βρέα κεςάρεπτζεν-ατον.

Βέβεα ατο καλον εν ατβτες, οντες κεσσ κανις να τρόι, κι ατότες πρεπ να κίτε αέτς, δπος εκίτον ατος ίστερα ασο θάνατον-ατ. Αμαν να πορπατι, κε να πάτει μακρα, χορις να τρόι τιδεν, ατο εφένυτον-ατον πος κεσσ νιά άκραν, νιά μέσεν, κε γιατατο κεσαν εμυρδύλτζεν.

— Μι μυρδυλίσ! — ίπεν-ατον ο ποπαδίτζον.

— Καλα! επέντεσεν ο Μαχάρτς κε επιριάεν-ατο κε επαραπονύτον απέσατ κε εγδυκιζεν για τάξσκεμα τα σινίθια. «Ερταν τον άνθρωπον να πορπατι κε φαιν κιδίνατον! Γίνετε-μι αίκον δυλία;»

Εκλόθανεν άκαρδα τον ποπαν. Κε επορπάγνεν πος φένετε πολα κερον. Ο Μαχάρτς τιν τογρίαν κέλεπεν ακόμαν να εκξιμερον, αμαν επίνεν τιαχμιν ακαν σιν στράταν ντεδέβανε κε έρχυνταν-ατον πος πορπατώνε ωζε ολδεν εβδομάδαν: ατόσα πολα ορμία κε σόκκας,⁸⁾ ποτάμια κε λιμνία εφέκαν οπίσατυν, αίκα πολα ορμάνια κε γιαζία εδέβαν· Οντες εκλόσκυτον ο Μαχάρτς επέργεν

οπις, εφένυτον-άτου, πως το σκοτίνον ι τάγα το λόιον φεβ οπις απατούνες, κε τα ιπσιλα τα σσιονιζμένα τα ραστα, εθαρις κε ελίσαν απες σι σκοτινασσαν τι νίχτας κε ογλιγορτα εκρίφχυσαν οπις σον ορίζονταν.

Εθαρις ενιδέναν άλεν ιπσιλα. Τάξτρια άλεν επλεθίναν κε εγίνυσαν κιάλο φοταχτα. Τα ιστερνα οπις ασοραχαν όπυ απαν εκεέβαν, εφάνθεν ι άκρα τι φένχονος πυ τέι πότε εβαείλεπτεν. Ο φένχον, εθαρισικι, εγλιγόρνεν να φέβ, αμαν ο Μακαρτς με τον ποπαδίτζον εκυβαλάεβαν-ατου. Τα ιστερνα ο φένχον κχαν ερχίνεσεν να ανίδεν ιπσιλα σον ορίζονταν. Εδεβέναν ασέναν ίσον ρασσοτοπ. Ατόρα εφόταχσεν τ'ολόγερα-τυν εέντον κιάλο φοτιγον παρα δσον έτον σο βράδον απαν. Ατο εγίνυτον, βέβεα, επιδι ατιν έσαν τσσιπ συμα σάστρια. Αστρια, τρανα το καθαέναν οσον έναν μίλον, εφόταζαν, κε ο φένχον άμον στόμαν τρχνυ μαλαματένενος βαρελι έλαμπεν εθαρις ίλες, κε εφόταζεν το γιαζιν απάκραν σάκραν.

Σο γιαζιν καθαρα εφένυτον καθαέναν πατυλ. Άδα κι ακι επέγναν πολα στράτας, κι άλια έρχυσαν κ'ετσσάτεβαν σέναν μέρος σιν ανατολιν. Σατα τα στράτας επορπάτναν κε επέγναν καβαλκεψτα ιδον ιδον ανθροπ με διάφορα φορεσίας.

Αναχάπαρα ο Μακαρτς, πυ στοχαστικα ετέρεσεν έναν καβαλαρ εκεέβεν ασιν στράταν κερύκεν αποπίσατ.

— Εστα, εστα! — εκύιζεν ο παπαδίτζον, άμαν ο Μακαρτς ζατι κ'έκυεν. Εγνόρτζεν έναν εγνόριμον-ατάταρον, πυ εκς χρόνια πριν επέθανεν. Τάλογον εφτέρνιζεν. Αποφκα ασα πέταλαθε έργεναν ολδγια λίβια τος σσιονι, πυ εστραφτύλιζεν με ιδον ιδον χρόματα ασα

αχτίνας τι αστρίον. Ο Μακάρτς εθαμάειν οντες ίδεν αίχον χυστυλάεμαν κε πος επόρεσεν ατος πορπατεφτα αετς έφκολα να διαβεν τον τάταρον απαν σάλογον. Το σεστον, ο τάταρον άμα κε ίδεν τον Μακάρ να συμόνιατον αμαν εστάθεν. Ο Μακάρτς ερεθίζμένα επέρεν-ατον κεστάθεν.

— Χάιτε ζον στάροσταν — ετιςσάιζεν. — Αύτο τάλογον τεμον εν. Το δεκσεν τότιν-αθε εν κομένον... Τερ εχι τον πετσσιαρίκλιν! Καβαλκεβ το κενόν τάλογον κι ο ζαπίς-αθε πάι πορπατεφτα, άμον γιρεβος.

— Εστα! — ίπεν-ατον ο τάταρον. Κι χρέσκυμες τον στάροσταν. Τεζον εν τ'άλογον τα;... Έπαρτο, κε τελεν ι ιπόθεσι! Αναθεματιζμένον χαιβαν! Πέντε χρόνια λαλό-ατο κ'εθαρις αζον τόπομ κελαίστα... Πορπατεφτα ι ανθροπ έρχυταν κε διαβένε-με: ο τογρις ο τάταρον εντρέπετιατο κέλα.

Κε έσκοσεν το ποδάρνατ να κατίθεν ας αερ, άμαν αυκα έτρεκσεν ο παπαδίτσον, σίτια επέρεν-ατον ασιν καρδίαν κε επίασεν τον Μακάρ αζο σσερ

— Εμάρε-μάρε! — εκύικσεν: — ντέφτας; Ντο κέλεπς-μι, πος ο τάταρον θελ να καντυρέβε;

— Βέβεα, καντυρέβμε—εκύικσεν ο Μακάρτς, σίτια ελάιζεν τα σσέριστ,— τάλογομ ετον καλον άλογον, καλοτερεμένον άλογον. . . Εδίνανεμε για τατο σεράντα μανάτια τέι σιν άνικσιν κιαν . . . Γιοκ, γιοκ, ρίζαμ! Αν εχάσεις κεπίες τάλογον, εγο θα σπάζο κε πέρο το κρέας-αθε κεσι θα πλερόντς την τιμίν-αθε. Εθαρις αζο ίσε τάταρος κανις κεπορι να έρτε αζο δίκεος.

Ο Μακάρτς ερεθίζκυτον κε εκύιζεν μάχυσταν, για να τοπλαεβ ολόερατ κιάλο παραπαν καλαπαλυκ, επιδι

εσινθίκεν να φούτε τι τάταρος. Αμαν ο ποπας εστάλ-
τευ-ατον.

— Γιαβάσσια, γιαβάσσια, Μαχαρ. Εσι ανασπάλτε,
πως επέθανες . . . Ντο θεφτας τάλογον; Κεπεχι μιαερ
κελέπις, πως πορπατεφτα πας εμπροστα κιαλο ογλιγορτα
αζον τάταρον; Ντο, θελτε να τολανέφκες εσίλια χρόνια;

Ο Μαχαρτς εγρίκεν, γιατι ο τάταρον αετς έφρο-
λα θέδινεν-ατον οπις τάλογον-ατ.

«Πονιρον πλάζμαν» — ενύντεν απέσατ κέκλόστεν
σον τάταρον.

— Αρ ας εν! Δέδα με τάλογον, κεγο, ρίζαμ,
θα γράφο αναφοραν απάνις.

Ο τάταρον θιμομένα επάτεσεν σο κιφάλνατ τιν
εσάπκανατ κε εγαμεσιλάεπτεν τάλογον. Τάλογον εφτέρ-
νικεν, κυβάρια-κυβάρια το εσιον ελάνκεθεν ασα ποδάρι-
αθε αφκα, αμαν ίσαμε να μι εχπάσταν ο Μαχαρτς με
του ποπαν ο τάταρον κεπίεν εμπροστα έναν ποδαρέαν.

Θιμομένα έφτιεν εκίνος κε εκλόστεν σον Μαχαρ:
— Ακσον, ταγορ (καφαταρ), κέις μι έναν φίλον μαχόρ-
κας; Το στόμαμ έκσαπτεν ατόσον κε θέλο να πίνο τσι-
γάρον κι ο καπνομ ετελέθεν τέσερα χρόνια πριν.

— Ο εσκίλον εν ο καφατάρτς-ις γιοχ εγο! — θιμο-
μένα επέντεσεν ο Μαχαρτς. — Ελεπς εκι: εμ εκλε-
πτει τάλογον, εμ πιαλαφα κε τσιγάρον! Να χάσε
αλάι-μαλάι πα ζατι κισάι ζορ κέχατο.

Κε απατα τα λόγια ιστερνα ο Μαχαρτς εδέβεν
πλαν.

— Νιαφιλιαν κεδόκες-ατον έναν φίλον μαχόρκας —
ίπεν-ατον ο Ποπαένες. — Για τατο σιν χρίσιν ο Τοιοντς
θα εχάριζες παραπάν απο εκατον αμαρτίας.

— Ε γιατί κέλσες-ματο κιάλο πριν; —

— Απόρα εν αργος να μαθίζοςε. Είσι θα εμαθάνες-
ατο ασι ποπάδες-ις δύτες είλνες.

Ο Μακαρτς οργίστεν. Ασι ποπάδες ατος κίδεν
χαιρ: επέρναν-ατον παράδες κε χειμάτσαν-ατον κέλα πό-
τε πρεπ να δι του τάταρον έναν φίλον μαχόρκας, για
να σύνταν τάμαρτίας-ατ. Μασχαρία μι εν: εκατον αμαρ-
τίας . . . κε μόνον για έναν φίλον! . . . Ατο κεν
έναν μικρον πράμαν!

— Γιά εστα,—ίπεν.—Εμας κανίτε έναν φίλον,
κε τ'άλα τα τέσερα ατόρα θα δίγατα τον τάταρον.

— Κλοστ-οπις,—ίπεν ο παπαδίτζον.

Ο Μακαρτς εκλόστεν. Οπίσατ εστρόθεν κάτασπρον
έριμον γιαζιν. Ο τάταρον εφάνθεν σο μάτιατ τέι μαχρα
οσον έναν κυκυτσόπον. Τον Μακαρ εφένυτον πος ίδεν
άσπρον τος να εβγεν αποφκα ασα πέταλα ταλογύ-ατ,
αμαν ίστερα ασέναν λεπτον εέντον αράφαντον κεκίνο το
κυκυτσόπον.

— Ει, ίπεν ο Μακαρτς.—Ο τάταρον χορις καπνον
πα θα καλοπερα. Ελέπτατον: εχάσεν κεπίεν τ'άλογον
αφοριζμένον.

— Γιοχ,—ίπεν ο ποπαδίτζον,-ατος τ'άλογος δεν
κεπίκεν, αμαν τ'άλογον εν κλεπτιζματ. Μιασρ
κέκες ασι γεροντάδες πος απαν σο κλεπτιζματ τ'άλο-
γον μακρα κεπορις να πας;

Ο Μακαρτς το σοστον έχεν-ατο ασι γεροντάδες,
άμαν επιδι: σιν ζοιν-ατ ίδεν πολα φορας, πος ι τάταρι
εφίναν κέψεβαν απαν σα κλεπτιζμάτια τ'άλογα υς τιν

πολιτίαν, αρ γιατατο βαρέα ακρόασιν ζατα κεδίνεν. Κι ατόρα ερχίνεσεν να πιστεῖ πως κάποτε ι γεροντάδες πα λέγησ τιν τογρίαν.

Πολὺς καβαλάρτς ερχίνεσεν να διαδεν ο Μακαρτς, σο γιαζιν πυ επέγνεν. Ολιατυν έτρεχαν αετς ογλήγορα όπος κε ο πρότου. Τ'άλογα-τυν επέταναν άμον πυλα, ι καβαλάρ έσαν ιδρομεν-κύστια νερον, κι ο Μακαρτς έφτανεν κεμπροδιαδένεν-ατς.

Ι περσι απατυνυς έσαν τάταρι, άμαν επιχέναν κε εντόπιι τσαλγάντσι: κάπιι ασι τσαλγάντσυς εκάθυσαν απαν ζα κλεπτιζμάτια τα βύδια κε ελάλνανατα με τα βίτσας.

Ο Μακαρτς επέρνεν τι τάταρυς άγρια κε εμυρδύλιζεν πως ατο πα για τατυνυς ολίγον εν. Κι όντες επέντανεν τι τσαλγάντσυς έστεκεν κε εκαλάτσεβεν με τατυνυς χαλόκαρδα: όσον κε να έτον έσαν καφατάριατ ας έσαν κε κλεφτ. Κάποτε πα έδικνεν πως τσιζιάτς, επέρνεν αποπαν ασι στράταν βίτσαν κε με τιν καρδίαν ελάλνεν αποπις τα βύδια κε τ'άλογα: κι αμα κεπέγνεν εμπροστα κάμπος ποδαρέας, ι καβαλάρ επεμέναν οπίσατ-χυκυτζόπα π'άντεςακος εφένυσαν.

Τι γιαζι άχρα κεφένυντον. Εφταναν καβαλάρτς κε δεθάτες, κε ολόερα-τυν όλεν εφένυτον έφχερον.

Ανάμεσα ζι στρατέτας εδαρις έσαν ολόγια εκατοντάδας κι ακόμαν κε ζειλιάδες βέρστια.

Ανάμεσα ζα φιγύρας πυ επέγναν ο Μακαρτς έπ-γεν έναν ανεγνόριμον γέρον: όπος εφένυτον, θα έτον Τσαλγάντσος: ατο εφένυτον ασο πρόσοπον-ατ, ασιν φορεσλαν, ακόμαν κε ασο πορπάτεμαν, άμαν ο Μακαρτς κεπόρνεν να ενθιμάτον, αν ίδεν-ατον πριν καμίαν.

Ο γέρον εφόργευ ταρταγαν γύναν, τραγον σσάπικαν με τοτία εκίνο πα γραζμένον, πετσένεν παλεν παντάλον κε τζεριζμένα μυσχαρένια τσσαμυρλύκια. Αμαν χιάλο σσιρ έτονε-πυ, με όλια τα γεράματατ,— εκοβάλνεν σομίατ έναν κι άλο τσίντερον γρέαν, κε τα ποδάριατς ετσοκανίυσαν απαν σιν γιν.

Ο γέρον επέρνεν βαρέα ανάζμιαν, εκυράεν κε επεκύμπιζεν απαν σο ραβδίν-ατ. Ο Μαχαρτς έτσικεν-ατον κε εστάθεν. Ο γέρον πα εστάθεν.

- Καπε (πέι)! ίπεν ο Μαχαρτς.
- Γιοχ,-εδόκεν τσσοαπ ο γέρον.
- Ντό εκεες;
- Τιδεν χέκσα.
- Ντό ίδες;
- Τιδεν χίδα.

Ο Μαχαρτς ετύλοσεν ολίγον, κιατότε ελογαρίασεν πος επορι να καταροτα τον γέρον, πίος εν κι απο πύ έρτε. Ο γέρον εδόκεν εγνοριμίαν. Πολα χερος εν,— ο ίδιον πα κενθιμάτε πόσα χρόνια πριν—ασυ εφέκεν το Τσαλγαν κε επίεν ναραεβ το «ρασσιν» για να σύτε.

Εκι τιδεν κεπίνεν· έτροεν μόνον πυρτσικλία κε ριζας, κέλαμνεν κέσπεργεν, κέλεθεν κοκιν σα σσερομίλια κε κέπλερονεν ναλόγια. Ασυ επέθανεν έρθεν σον Τοιον σιν κρις. Ο Τοιοντς ερότεζεν-ατον πίος εν κε ντέπινεν. Ιστόριεν πος επίεν σο «ρασσιν» κε εσύτον. «Καλα,— ίπεν ο Τοιοντς,—κιαμ πύ εν ! γρέας; Δέβα έπαρ τη γρέας κέλα». Κι ατος επίεν αποπις σιν γρέαν-ατ, κε ! γρέα προτυ νάποδαν εγίρεθεν, κε κανις κέτον ν φάζιατεν, κε κίσσεν νιά οσπιτ, νιά χτίγον κε νιά πσο

μιν. Εκόπεν το ταχάτνας κε κεπορι να τεσσοχανίς τα ποδάριατς. Κι ατος πρεπ να κοβαλι σον Τοιον τιν γρέ-
αν σιν ράσσαν-ατ.

Ο γέρον έκλαπσεν κ' : γρέα εντόκεν-ατον με το ποδάρνατς, άμαν ντο χρυν το βύδ κε ίπεν-ατον με γιαβασσοτον, άμαν θιμομένον λαλίαν.

— Κοβαλ!

Ο Μαχαρτς κιάλο πολα έτσειχεν τον γέρον κε εχάρεν ντο κεπόρεσεν να πάι σο «ρασσιν».

Ι γρέατ ετον πολα τρανέσα κι απςιλέσα κε το κοβάλεμαν-ατς θα έτον κιάλο τεσατιν. Κε σόλια ατα κεκα αν θα εντύνεν-ατον κε λάχτας, αμον βυδ, σίυρα θα επίνεν-ατον κεπεθάνεν αλομίαν.

Αζο έτσειχεν τον ταγόρ-νατ (χαφαταρ) εκράτεσεν τι γρέας τα ποδάρια για να βοιδάτον, άμαν αμα κε επίκεν δίο-τρία ποδαρέας ενενκάστεν ογλιγορτα ναφιν τι γρέας τα ποδάρια για να μι απομένε σα σσέριατ. Σέναν σολυχ ο γέρον κε το γομάρνατ εένταν αράφαντι.

Σόλεν τάλο τιν στράταν άλο κέτιχαν πρόσοπα, πυ ο Μαχαρτς να εκσίοσεν-ατα τέρεμαν.

Αναμεσά-τυν έσαν κλεφτ φορτομεν άμον χαιβάνια με τεκίνα ντο έκλεπσαν κε πυ επέγναν εμπροστα άμον μαμάλας, χοντρι γιακυτ τοιον πυ ελαισχυσαν σίτια εκάθυσαν απαν σα ιπσιλα τα σιαμιάρια αμον πίργυς κε τα ιπσιλα τα σσάπκας-ατυν εντύναν σαλίβια.

Σο γιαν-ατυν εκαρναχότσεβαν εφτοσσι : αργατ λε-
γνι κε λαφρι άμον λάι. Επορπάτνεν κάταμαδρος φονέας ματομένος αλάι-μαλάι κε τόματιατ άγρια ετέρναν ολόερα. Νιαφιλιαν ερύζνεν σο χαθαρον το εσιον, για να πλιν

τα ματομένα τα λεκέδες. Το σσον αμάν εκατακοκίνιζεν κε έφριζεν, κε τα λεκέδες σον φονέαν απαν εφένυζαν κιάλο καθαρά, κε σομάτιατ εζογραφίωτον άγρεν απελπισία κε φρίκη. Κι όλεν επέγνεν κεπολέμανεν να κρίφχετε ασο μάτια ντο έλεπανατον κε εχπαράζουσαν.

Κε τα μικρά τα πισσία τι πεδίον κάποτε κάποτε εφένυζαν σον αέραν αμον πυλόπα. Επέταναν ολόγια σιρία κε ο Μακάρτς κεθαμάυτον ατο. Τάξσκεμον το σερτικον το φαιν, τα λέρας, ι φοτία τι τσσακίον κε τα κρία τα ρέβματα τι καλιβίον εθανάτοναν μόνον απες σο Τσσαλγαν σχεδον εκατοντάδες.

Αμα κέρχυζαν έναν κέναν με τον φονέαν εφτερολόγοναν κέδεβέναν αδα κι ακι κε πολα κερον ιστερνα εκυσσέφχυτον σον αέραν ταγλίγορον ταχπάραγμένον το φτερολογεμαν-ατυν.

Ο Μακάρτς έλεπεν πος πάι εμπροστα σάλτς απαν αγλίγορά, κε επεκατίθεν-ατον πος ατο εν ασιν καλοσινιαν-ατ.

— Αχσον, αγαπιτ (πάτερ), — ίπεν — ντό εθαρίς; Εγο αν κε εγάπανα σι ζοιμ να πίνο, αμαν εμ καλος άνθρωπος. Ο θεον αγαπάμε...

Ατος ίπενατο μάχσυσταν για να περ λόγια τον Ποπαένεν. Αμαν εκίνος ίπεν ατον χοφτα.

— Μι περιφανέφκες! Τσιπ ειςύμοςαμε. Πολα κι πάι θα μαθάντς-ατο.

Ο Μακάρτς κέστοχάστεν-ατο κέλα πος σο γιαζιν εθαρίς εκειμέροσεν. Πρότα κιαρχις ασον ορίζονταν εφάνθαν κάμποσα φοτινα ακτίνας. Βιαστικα έτρεχαν σον

υρανού κέρδισαν τα φοταγχτα τάξτρια. Κε τάξτρια εβίλαν και ο φένχον επάτεπζεν. Κε το σσιονιζμένον το γιαζιν εξοτίνεπζεν.

Απότε απαν σο γιαζιν εξόθαν τα δίσας κε εστάθαν ολόεραθε.

Κε σέναν μέρος σιν λανατολιν τα δίσας εγένταν φοτινα, αμον νιφάδια φορεμένα αναλαγάδια.

Κεπεκι τα δίσας ελαίσταν, κε τα νιφάδια έκλισαν σο γιαζιν μερέαν.

Αποπίσατυν εκσέβεν ο ίλεν κε εστάθεν σα μαλαματένια τα χορφάς-ατυν κε ετέρεζεν σο γιαζιν.

Κιόλεν το γιαζιν έστραπζεν με φος ανίδοτον πυ ετίφλονεν.

Κε τα δίσας ερχίνεσαν νανιβένε αμον χοτζανκελ, εμιριάγαν σιν δίσιν κε, σίτια εσίνεσαν, εδέβαν απο κάθεν κιαν.

Κε τον Μακάρ εφάγθεν πος ακύι θαμαστον τραγοδίαν. Ατο' έτον εθαρις εκίνο τεγνόριμον τέι απο πότει τραγοδία με το οπίον ι γι κάθαν φοραν σσερετις τον ίλεν. Αμάν ο Μακάρτς χαμίαν κεδίνεν ακρόασιν κε μόνον ατόρα πρότα κι αρχις εγρίχζεν ντο θαμαστον τραγοδία ετον.

Εστάθεν κε έχυεν κε κέθέλνεν άλο να πάι. Εθέλνεν εόνια να στεκ ατυκα κε να ακύι . . . .

— Αμάν ο Ποπαένες επίαζεν — ατον αζο μανικ.

Ας εμπένομε απες, — ίπεν - ατον, — έρθαμε.

Απότες ο Μακάρτς ίδεν, πος στέκνε εμπροστα σέναν τρανον πόρταν, ντο κεφένυτον πριν αζιν δίσαν.

Κεάι χεθέλνεν να πάι, αμαν — ντο..να οφτάι — θελ
κι θελ θακύγιατον.

VI

Εζέβαν σέναν τρανον εβρίχορον οταν, κε ασυ
εζέβαν απες ο Μακαρτς εγρίκεν πος οχισοκα έτον δινα-
τον παγοσία. Απες σιν μέσεν τι οτας έστεκεν πέςσκος
θαμαστυ τέχνις ασο καθαρον ασιμ κε απες εβρυλάκιζαν
μαλαματένια χυρία κε εδίναν ίσον ζέστιν πυ έμπενεν
αμαν απες σο χορμις. Ι φοτία τατινεθι τι πέςσκονος
κεντύνεν σο μάτια, κ' έκεεν, κε μόνον εζέστανεν κε ο
Μακαρτς κςαν εθέλεσεν εόνια να στεκ ατυχα κε να
γυλίτε. Ο Ποπαένες πα εγιανάςσεπτεν κε έπλοσεν τα
παγομένα τα σσέριατ.

Ι οτα ίσσεν τέσερα πόρτας, ας ατα έναν εφέρνεν
εκς κε σάλα βίρια-βίρια εμπενοέργενκν κατ νέικα παλι-
χάρια με μακρέα κάτασπρα καμίσσια.

Ο Μακαρτς ενύντσεν, πος ατιν θα ίνε όπος φέ-
νετε, ι αργατ τι εντόπιω τι Τοιον. Εφένυτουν- ατουν,
πος κάπυκες ίδενατς, άμαν κεπόρνεν να εντύνεν σο
νύγ-ατ πυ κεκα έτον. Πολα εθαμάυτον κε πυ ο καθέ-
. νας ας αργάτας ίσσεν σιν ράσσαν-ατ τρανα κάτασπρα
φτερα, κε ενύντσεν πος, σίυρα, ο Τοιοντς εες κιαλτς
αργάτας, τσείνκι ατιν, οπος φένετε, κεπορουν με τα
τρανα τα φτερά-τυν να εσκίζεν κε διαβένε τορμαν για
να κόφτνε κςίλα γιάχοτ κοντάρια.

Ενας ας ατυνυς ταργάτας πυ εεύμοσεν σον πέςσκον
κε ασυ έκλοσεν σον πέςσκον μερέαν τι ράσσαν-ατ εκα-
λάτσσεπτεν με τον Ποπαένεν.

- Ήστι!
- Τιδεν κέχο να λέο, — ίπεν ο ποπας.
- Ντό έκσες σου κόδμου;
- Τιδεν κέκσα.
- Ντό-ΐσες;
- Τιδεν κίδα.
- Ι δίος πα ετύλοσαν κι ατότε ο ποπας ίπεν.
- Εφερα, αχα, ίναν.
- Ντό τσαλγάντζος εν, — ερότεσεν αργάτες.
- Νε, τσαλγάντζος εν.
- Ε, ατότες πρεπ να ετιμάζομε το τραγον τιν τερεζιν.

Κε εδένεν πλαν ασέναν τιν πόρταν, για να διαταζ να χαζιρλανένε ντο θα χρέσκυνταν, κι ο Μαχαρτς ερότεσεν τον ποπαν, πύ θα χρέσσκετε ι τερεζί κε γιατί να εν κε τρανον;

— Ελέπες, — ίπεν-ατον ο ποπας ολίγον ειχιζμένος, — το τερεζιν χρέσσκετε για να ζιάζε τα καλα κε τα καχα, ντο επίκες ζι ζοις. Ταλ τάνθροπίον τα καλα κε τα καχα έρχυνταν απαν αφκα ίσα ίσα. Μόνον οι τσαλγάντζι έχνε ατόσον πολα αμαρτίας, πυ για τάτυνυς ο Τόιοντς εδιέταχσεν νεφτάνε χοριστον τερεζιν με τρανον τεπσιν για τάμαρτίας.

Αςατα τα λόγια εκόπεν ι χαρδία τι Μαχαρ. Δμον εγίλεπσεν.

Ι αργατ έφεραν κε εστάλτσαν τρανον τερεζιν.

Τέναν το τεπσιν ετον μικρον μαλαματένεν, τάλο κισιλένεν, τρανον όσον ντο θελτς. Αφκα ζατο αναχάπαρα ενίεν θεθιν μάβρον χυιν.

Ο Μαχαρτς εισύμοσεν κε στοχαστα ετέρεσεν το τερεζιν τογριν μι εν. Τα τεπσία έστεκαν ίσα χορις χάσια λαίσχυνταν.

Ατος χειρίκανεν βαρέα πος ιν χτιζμένα κε θα εφχαριστίστουν αν θα ίσσεν δυλίαν με το κανταρ όπου απαν όλεν τιν ζοίν ατ εινινίθικεν να ζιαζ κε πυλι κι αγοραζ με έναν μικρον διαφοραν σο μέρος-ατ.

— Ο Τοιον ειςσκέρτε, — ίπεν αναχάπαρα ο Ποπαένες χερχίνεσεν να σιρ κα κε ίσαζ το ράσον-ατ.

Τι μέσες ι πόρτα ενίεν κε εισέδεν ο γέρον — ο πολίγερον ο Τοιοντς με μακριν γενιάδαν εθαρισικι α; ασιμ, πυ εκατίθενεν ασα μέσατ κιάλ αφκα. Ετον φορεμένος αρχοντιακα άγνοστα σον Μαχαρ γύνας κε κομάτια, κε ίσα ποδάριατ εφόρνεν ζεστα ιαπόκια, απολόερα με χρισον καιμαν.

Κε με έναν οματέαν ο Μαχαρτς ενόιζεν, πος ατος εν εκίνος ο ίδιον ο γέρον, τιναν ίδεν ζωγραφιζμένον σιν εκλιξίαν. Μονάχον το ένατ κίσσεν εντάμαν.

Ο Μαχαρτς ενύντσεν πος εκίνον θα επίταχσεν-ατον κάπι για δυλίαν. Αμαν το περιστερ επέταχσεν σιν οταν κε ασυ ετριγιροκλόστεν απαν σο κιφαλ τι γέρονος, εκάτσεν ίσα γόνατατ. Κε ο γέρον Τοιοντς εκξιάδεν με το σσέρνατ το περιστερ, σίτια εκάθυτον σο ίσχαμιν ντο χόρια επίμασαν για τατου.

Το πρόσοπον τι γέρονος Τοιον έτον αγαθον, κε ουτες επαραφορτύτον ι καρδία τι Μαχαρ ετέρνεν σο πρόσοπον τι Τοιον κε ελάφρινεν ολίγον,

Κε ι καρδίατ εγίνυτον βαριν αμον γομαρ, επιδιεντόκεν σο νίύν-ατ αναχάπαρα όλεν : Ζοί-ατ με δλια τα λεπτομεριας, εντόκαν σο νυν-ατ καθα έναν ποδαρέαν

κε κάθα έναν κατέβαζμαν ταχσιναρί, κε καθαέναν κόμπο-
μαν κε κάθα έναν ρακοπότιρον τι βότκας ντο έπεν.

Κι ατος εντράπεν κερχίνεσεν να φοάτε. Αμα ετέ-
ρεσεν σο πρόσοπον τι γέρονος Τοιον κε επέρεν θάρος.

Κε ασυ επέρεν θάρος ενύντσεν, πος ίσος κατ να
επορι κε κριφτ.

Ο γέρον Τοιοντς ετέρεσεν-ατον κε ερότεσεν, πίος
εν κε απο πύ εν, κε πός λέγνατου, κε πόςα χρονον εν.

Ασυ εδόκεν σόλια τσσοαπ ο Μακαρτς, ο Τοιοντς
ερότεσεν:

— Ντέπικες σι ζοις,

— Εσι εκσέρτσατο, — ίπεν ο Μακαρτς. — Εσι
όλια θα έισατα γραμένα.

Ο Μακαρτς εθέλεσεν να δοκιμας τον γέρον-Τοιον,
τσσίνκι εθέλεσεν να μαθαν, τογρία μι όλια εσι γραμένα.

— Πέατα εσι, ντό τυλοντς! — ίπεν ο γέρο Τοιοντς.

Κε ο Μακαρτς καν επέρεν θάρος.

Κερχίνεσεν να μετρα έναν έναν όλια τα δυλίασ-
ατ κε αν κε ενθιμάτον κάθα έναν χτίπεμαν ταχσιναρί¹
κε κάθε κομένον γιαρματσαν κε κάθε αβλαχ ντο επίκεν
με ταλετρ-νατ, αμαν εβάλνεν απαν ολόγια εσιλιάδες
γιαρματσαάδες, κε εκατοντάδες εσελέκια κείλα, κε εκατον-
τάδας κυρία κε εκατοντάδας πύτια επορας.

Ασυ όλια εμέτρεσεν κιστερνα, ο γέρο Τοιοντς εκλό-
στεν σον Ποπάενεν μερέαν.

— Για φέρεμε το τεφτερ.

Λιότες ο Μακαρτς ίδεν πος ο Ποπαένες δυλεθ
σον Τοιον κεκα άμον ευρυχευτ (γραματικος) κε πολα
εθίμοσεν-ατο, πυ εκίγνος αμον φίλος τίδεν κίπεν-ατον για
τατο απεμπροστα.

Ο Ποπαένες έφερεν έναν τρανον τεφτερ, ένιχσεν-
ατο κε ερχίνεσεν να δεβαζ.

— Γιά τέρεν, πόσα- γιαρματσάδες ίνε; — ίπεν ο
γέρο-Τοιοντς.

Ο Ποπαένες ετέρεσεν κε ίπεν θλιμένα.

— Ατος εντόκεν απαν δεκατρία εσιλιάδες.

— Πισέματα λέι! ετσιάκεν ο Μακαρτς ερεθιζέμενος.

— Σίυρα έλάθεπεν, γιατι εν μεθίστακας κε επέ-
θανεν πολα άξσκεμον θάνατον.

— Κόπσον τι λαλίασ! ίπεν ο γέρο-Τοιοντς.

— Επέρεν χαμίαν ας εξέναν παραπαν για τα
βαπτίσσια γιαχοτ για τιν χάραν; . . .

— Ντο να καλατσέδο έφχερα! -- επέντεσεν ο
Μακαρτς.

— Αρ ελεπς — ίπεν ο Τοιούτς, — εγο εκσέρρε
ντο εγάπανες το ραχιν . . .

Κι ο γέρο Τοιοντς οργίστεν.

— Δένδαζον ατόρα ταμαρτίας-ατ αποπαν αζο τε-
φτερ, τσιλνκι ατος εν πισέφτες κε άλο κι πιστέθατον, —
ίπεν τον Ποπαένεν.

Κε σατα ανάμεσα ι εργατ έβαλαν σο μαλαματέ-
νεν το τεπσιν τι τερεζι τα γιαρματσάδες τι Μακαρ,
κε τα εσελέκιατ, κε τα χόματα ντο έλαμνεν, κιόλον
τιν δυλίαν-ατ. Κι δλια έσαν ατόσον κε πολα, πυ το
μαλαματένεν το τεπσιν εκατίθεν κε το κειλένεν εικόθεν
ιπσιλα, ιπσιλα κε κεπόρναν να εφταν ατο με τα εσέρια-
τυν, κε ι νέι ι αργατ τι θευ επέτακαν με τα φτερά-
τυν, κε σκαν εκατον νοματι ειργναν-ατο με τα εσκινία
αφχα.

Βαριν ετον : δυλία τι τοσσαλγάντσου!

Κε ο Ποπαένες ερχίνεσεν να λογαριαζει τα κομπόματα, κε εγρικέθειν, πως τα κομπόματα έσαιν ιχοσιέναν σσιλιάδες ενιακόσια τριάντα τρία: χεπεκι ο ποπας ερχίνεσεν να μετρα πόσα πυκάλια ραχιν έπεν ο Μαχάρτς κε εγένταν τετραχόσια πυκάλια, κε ο ποπας εδέβαζεν παρακάτο κι ο Μαχάρτς έλεπεν, πως το κιλένεν το τεπζιν τι τερεζι εέντον κιάλο βαριν ασο μαλαματένεν κε πως κατέβεν σο χυιν, κε σίτια εδέβαζεν ο ποπας όλεν εκατιβένεν.

Ατότε ο Μαχάρτς ενύντσεν απέσατ, πως ι δυλίατ πάι πολα άσσκεμα, κε εγιανάσσεπζεν το τερεζιν κε εδοκίμαζεν να κρατε το τεπζιν με το ποδάρνατ χορις να εγρικά-το κανις. Αμαν ένας ας αργάτας ίδεν-αταν κε εγέντον καθγα.

— Ντο πράμαν εν; — ερότεσεν ο γερον Τοιοντς.

— Αρ ατος εθέλεσεν να κρατι αποφκα τιν τερεζιν με το ποδάρνατ ίπεν αργάτες.

Ατέτες ο Τοιοντς οργιμένα εκλόστεν σον Μαχάρ κε ίπενατον:

— Ελέπο, πως ίσε πισέφτες, οκνέας κε μεθίσταχας!...

Κε πολι έχνε απάνις αλατσάκια, κε ο ποπας, εσε να περ απεσέναν, κι ο μιγταρτς ερτάι αμαρτίας εκσετίας-ις, αφο ιδρίκε καθαν φοραν με άσσκεμα λόγια!...

Κε εκλόστεν σον Ποπαένεν ο γερο-Τοιοντς κε ερότεσεν:

— Ήσ φορτον τάλογα ασιλυνυς πολα σο Τσαλγαν κε λαλίατα ας υλυνυς πολα;

Ο Παπαένες επέντεσεν:

— Τεχλισίας ο επίτροπον. Εχίνος χοβάλι την πόσταν κε λαζσκιζ τον νατσσάλνικον τι πολίτιας.

Ατότες ο γερο-Τοιοντς ίπεν:

Δόστε αύτον του μισχιν τον επίτροπον ας εφτάγιατον άλογον κε ας λαζσκιζ με τατον τον νατσσάλνικον τι πολίτιας, ίσαμε να μι πισοφιζιατο... Κεπεκετερύμε.

Κε τόμο κε ίπεν ο γερο-Τοιοντς ατο το λόγον, ι πόρτα ενίεν κε σιν οιαν εεέθεν ο έσατ κε εκάτσεν σα δεκιατ.

Κι ο εσατ ίπεν:

— Εγο έχα τιν απόφασις.. Πολα χερσιν έζισασον κόζμον κε εκσέρο τα δυλίας τανθροπίον: τεσσατιν πολα θα εν σατον τον εφτοχον να χοβάλι τον νατσσάλνικον! Αμαν... ας γίνετε!.. Μονάχον ιμπορι κατ κιάλο να λέι:

Πέι, παραχσαν (άχαρε)!

Ατότες εέντον κατ παράκσενον. Ο Μαχαρτς, εχίνος ο ίδιον ο Μαχαρτς, πυ καμίαν σιν ζοίν-ατ κέλεεν δέκα λόγια σι σιραν, αναχάπαρα εγρίχσεν πος εέντον καλατσεψτιάνος. Εργίνεσεν να καλατσεψεθ κε ο ίδιον πα εθαμάυτον. Εένταν εθαρίσικι δι Μαχαρ: ένας έλεεν κι άλος εφυκράσκυτον κε εθάμαζεν. Κεπίστεθαν τότιατ. Ι καλατσέ-ατ έτρεσσεν αμον πεγαδ χοβλία κε με πάθος, τα λόγιατ έτρεχαν τέγαν σαλάποπις για να εφτάνε τέναν τ'άλο κεπέκι έστεκαν μακρέα, αρμονικα σα σιράδας. Κεδι κεγίλεθαν. Αν κάπυ κεκα εδελιάυτον ι γλόσατ αμαν ίσαζεν το λάθος κε ετσσάιζεν κιάλο δινατα.

Κε το κιριότερον έτον, πυ εγρίκανεν ο ίδιον ντο καλατσεψεθ καταπιστικα.

Ο γέρο Τοιοντς, πυ ολίγον εθίμοσεν σιν αρχιν για το επεπειζόκνατ, ερχίνεσεν ίστερα ναψυκράξκετιατου πολα στοχαστα, λες κες εγρίκσεν πως ο Μακαρτς κεν αίκος χαιδανας, όπους εφένυτον σιν αρχιν. Ο Ποπαένες σιν αρχιν κες εχπαράεν-ατο πιλια κερχίνεσεν να σιρ τιν γύναν τι Μακαρ. άμαν ο Μακαρτς εντόκεν ατον οπις κέλεεν τεκινυ. Τα ίστερνα κε ο ποπαδίτσον άλο κεφοέθεν κε εγρίντσοσεν πιλια, ουτες ίδεν πως ο ενορια τες-ατ λέι ανιχτα τιν αλίθιαν, κε πως ατο ι αλίθια πολα ειςάρεπσεν τον γερο-Τοιον. Ακόμαν κε τα νέικα τα παλικάρια με τα καρίσσια κε τ'άξπρα τα φτερα πυ έστεκαν σον γερον Τοιον αργατ έρχυσαν ας εκινέτερον τιν οταν σιν πόρταν απαν κε με θαμαζμον έκυαν τιν καλατσσιν τι Μακαρ κε εκύνταναν ένας τον άλον με τάνκόνας-ατυν.

Ερχίνεσεν επεκεκα ντο κι θελ να πάι σον επίτροπον να γίνετε άλογον. Κε κι θελ γιοχ επιδι φοάτε το βαριν τιν δυλίαν, αλα επιδι ατο ι απόφασι κεν τογριν.

Κε αψυ ατο ι απόφασι κεν τογριν ατότες ατος κεφτάγιατο κε τοτίνατ πα κιρδον γιατατο κι ασον τόπον πα κι θα ζαλέφχετε. Ας εφτάνατον ίντιαν θέλνε! Ας δίνατον αν θέλνε κε τι διαβολτς παραγιον εόνια να τιριανίζνατον, ατος κι θα κοβαλι τον νατσσάλνικον τσείνικι ατο κεν τογριν.

Κε μεθαρύνε πως εχπαράεν-ατο ντο θα γίνετε άλογον.

Επίτροπον διεσσ τ'άλογον-ατ, άμαν ταιζιατο κιατόναν εδίεχαν-ατον όλεν τιν Σούν-ατ αμαν γιλοπ καμίαν κεφάζναν ατον.

— Πίος εδίεσσες; — ερδτεσεν ατον ο γερο-Τοιοντς απο καρδίας.

Νε, ατόναν εδίεχαν-ατον σόλεν τιν Σολν-ατ. Εδί-
εχαν-ατον : μυχταρ χε : εταρεσινάδες, ι δικαστε χε :
νατσσάλνικι περάεθαν-ατον ναλόγια εδίεχαν-ατον ι πο-
πάδες περάεθην τιχερα, εδίεχαν-ατον τα περιεσσανλύκια
χε τα πίνας: εδίεχαν-ατον τα παγοσίας χε τα ζέστις, τα
θρεγάντας χε τα κερασέας: εδίεσσεν-ατον το παγομένον
ι γι χε το κακον : ταιγα.

Το χαιδαν παι εμπροστα τερι σι γιν, χορες να
εκσερ πυ λαλύν-ατο.... Κιατος πα διαφοραν γεσ.

Μιαερ ατος έκερεν ντο δεβαζ ο ποπας σιν εκλι-
σιαν χε για τòπιον πρεπ να πλερόνιατον τιχερα.

Μιαερ ατος έκερεν πύκες επέραν κεπίγαν τον
τράνον το ένατ τιναν επέραν ζαλτάτον χε πύκες επέ-
θανεν, χε πύ εβρίυνταν ατόρα τ'άχαρα τα στύδιατ.

Λένε πος έπεν πολα ραχιν; Βέβεα ζοςτον εν: πεςlat
εράεθεν το ραχιν....

— Πόςα πυκάλια έπες;

— Τετρακόσια, — επέντεσεν ο Ποπαένες, ασυ
ετέρεσεν σο τεφτερ.

Καλα! Αμαν τεαμ ατο έτον ραχιν. Τα τρία τέ-
ταρτα έσαν νερον χε μόνον το έναν τέταρτον έτον ρα-
χιν κι ακόμαν ζομιν μαχδρκας. Κε θα ιπι τριακόσια
πυκάλια πρεπ να εβγάλνε ασο λογαριαζμον.

— Τογρία-μι λέι; — ερότεσεν ο γέρο Τοιοντις τον
Ποπαένεν, χε εφένυτον πος ακόμαν θιμομένος εν.

— Τιν πάζαν αλίθιαν, βιαστικα επέντεσεν ο ποπας
χε ο Μαχαρτς εκσακολύθανεν.

Ατος έβαλεν απαν δεκατρία εσιλιάδες γιαρματσά-
δες. Αζεν αετς. Ας έχοπσεν μόνον δεκατης εσιλιάδες.

Κε μιαερ ατα ολγα ιν; Κεπεκι διο σειλιάδες έκο-
πευν-ατα όντες έτον άροστος ι προτιζέσα ι γινέχατ...,

Κε ι χαρδίατ έτον βαριν άμον πέτραν, κε εθέλ-
νεν να κάθετε σο γιάνατς, κε το ζορ επίνευν-ατον να
τρεσσ σιν ταιγαν... Κε σιν ταιγαν έκλεεν κε τα διάκ-
ριατ επάγοναν σοματοτάτσιατ, κε ασα πικρασέας ο χρίον
εγομύτον απαν-χεκα σιν πεσίν-ατ.

Κιατος έκοφτεν κιλα: . . .

Κεπεκι ι γαρίατ επέθανεν. Επρεπεν να θάφτιατεν,
κιατος παράδες κίσσεν. Ενικιάστεν να κοφτ κιλα, για
νά πλερον για τι γινέχατ-ατ το σπιτ σ'άλο τον κόζ μον...
Κε ο έμπορον ίδεν πος εσς τραγον ζορ κεδόκεν μόνον
απο δέκα καπίκια.

Κε ι γρέα εκίτον μονασσέσα απες σο χρίον το πα-
γομένον το καλιβ κι ατος έκοφτεν κε έκλεεν.

Ατος ελογαριάζεν, πος ατα τα σσελέκια έπρεπεν
να λογαριάζνατα πέντε φορας παραπαν.

Τα διάκρια εφάνθαν σομάτια τι γέρο Τοιον κε ο
Μακαρτς ίδεν, πος τα τεπεία τι τερεζις ελαίσταν κε το
κιλένεν εξκάθεν απαν κε το μαλαματένεν εκατίθεν.

Κι ο Μακαρτς εκσακολύθανεν : ατιν έχνατα όλια
γραμένα σο τεφτερ..- Γιά ας αραέθνε: ασίναν ίδεν ατος
χαραν, τραέλεμαν καλον λόγον; Πύ ιν τα πεδίατ.

Οντες επεθάναν, ιποφέρνεν κεσίρνεν τα πικρασέας
κε οντες ετρανίναν εχορίυσαν απατον για να πολεμον
χοριστα με τα τιριανισίας κε τα περισσανλύκια. Κι ατος
εγέρασεν ολομόναχος με τι δέφτερον τι γρέαν-ατ, κε
έλεπε, πος ωμέραν παριμέραν λίνυταν τα δίναμις-ατ κε
συμόνε τάγρια τα γεράματα. Εστεκαν ολομόναχι οπος
στέκνε σο στεπ διο ορφανιζμένα αλάτια κε ασόλια τα
μερδής φτυλίζνατα τάσπλαχνα τα ποράνια.

— Τογρία-μι λέι; ερότεςεν χξαν ο γερο-Τοιοντς.

Κε ο ποπας βιαστικα επέντεσεν.

— Τιν πάσαν αλιθιαν!

Κι ατότες ι τερεζι χξαν ετρόμακσεν... Αμαν ο γέρο Τοιοντς ετάλεπτεν σο νύνιζμαν.

— Αμαν, — ίπεν, ιν απαν σιν γιν αλιθινι δίκαι. Τομάτια-τυν ίνε καθαρα, κε τα προσόπιατυν φοτάζνε κε ι φορεσία-τυν εν χορις λεχέδες... Τα καρδίας ατυν ίνε τριφερα δπος το καλον το χόμαν: πέρνε το καλον το σπόρον κε διν οπις λεβαντένια φιτανόπα κε τα μίριας-ατυν εφχαριστύν-εμε. Κ' εσι γιά τερ εσι εσεν...

Κιόλια τοματέας εκαρφόθαν απαν σον Μακαρ κε εκίνος εντράπεν. Εγρίχσεν-ατο, πος τομάτιατ ίνε θολα κε το πρόσοπον-ατ σκοτινον, τα μαλίατ κε τα γένιατ καζπύρια, ι φορεσίατ τζεριζμένον. Κι αν κε τζεσοκταν πρετυ ναποθαν εχαζιρλανέρτεν ναγοραζ σαπόκια για να έρτε σιν κρισσ άμον νταρμοζ σέναν χορέτεν, αμαν πάντα εκσόδεδεν τα παράδεις σο ρακιν κι ατόρα έστεκεν εμπροστα σον Τοιον άμον τον ιστερνον τον γιακύτον με τζεριζμένα τζεσαμυρλύκια...

Κέτον εφχαριστιμένος να σσκίετε ι γι κε ρυζ απες.

— Το πρόσοπος εν σκοτινον, — εκσαχολύθανεν ο γέρο-Τοιντς, - τόματιας θολα, κε τα λόματας τζεριζμένα

Κε σιν καρδίας εφίτροσαν αχάντια κε τριβόλια. Άρ να για τόπιον αγαπο τεμον τι δίκευς κε αποστρέφο το πρόσοπομ ασυς άσεθυς όπος εσέναν.

Ι καρδία τι Μακαρ ετσιμίεν. Εντρέπυτον ο ίδιον για τιν ζοίν-ατ. Εχλισεν κα το κιφάλνατ έτονε, αμαν αναχάπαρα έσκοσεν-ατο κε εκαλάτσεπτεν χξαν.

Για πίνες δίκευς λέι ο Τοιοντς; Αν λέι για τεχνος που εζίναν σιν γιν σον χερον τι Μακαρ σα θαμαστά τα κονάκια, εχινος εκσέριατς... Το μάτια-τυν ιν καθαρα, για το κέκεσισαν ατόσα δάκρια, όσα έκεσισεν ο Μακαρτς, κε τα προσόπες-ατυν ίνε φοτινα για το πλίνατα με τα λεβάντις, κε τα παστρικα τα λόματα-τυν εράφαν με κενα σσέρια.

Ο Μακαρτς κεαν έχλισεν και το κιφάλνατ, άμαν ρίτα έσκοσεν-ατο αποχάθεν κιαν.

Κεπεχι τεαμ ατος κελεπ, πος κι ατος εγενέθεν όπος κε ι αλ, με καθαρα, γλικα ομάτια, όπω απες αιναλέφχυνταν ο υρανον κε ι γι, κε με αγαθον καρδίαν ετιμον νανίετε ήε να περ απέςαθε ίντιαν παντέμορφον εν σον κόζμον; Κι αν ατόρα θελ να κρίφκετε σα καταθόνια τι γις για να μι φένυνταν ταχάλιατ κε πυ εκατιντισεν τα καπαέτια ατος κεσ. Αμα πίος έσσιατα; — Ατο κικσέριατο ατος.

Άμαν-εχσερ έναν πράμαν, πος σιν καρδίαν-ατ άλο επομονι κεπέμνεν.

VII

Βέβεα, αν επόρνεν κέλεπεν ο Μακαρτς, ντο επίναν τα λόγιατ σον γερο-Τοιον, αν έλεπεν κάθα έναν οριζόντον λόγονατ πος ερύζνεν απαν σο μαλαματένεν το τεπειν αμον κυρσσιμ, ατότες θα ετυρύλεθεν ι καρδίατ. Άμαν ατος απατα τιδεν κέλεπεν, επιδι σιν καρδίαν-ατ εκεσίεν τιφλον απελπισία.

Ερύκεν έναν ομοτέαν σόλεν το πικρον τιν ζοίν-ατ.

Πός επόρεζεν να κοβαλι ίσαμε ατόρα αίκον αφοριζόντον βαριν γομαρ; Εκοδάλεζεν-ατο επιδι εμπροστατ εφόταζεν άμον άστρεν απες σιν δίσαν-τομύτ. Ενοσο έτον ζοντανος έλπιζεν πος θαλαζ ι τίχι-ατ.

Ατόρα έστεκεν σιν άχραν τι ζοίς-ατ κε τομύτιατ εθζίαν.

Ετότες εξοτίγνεται : πεσίατ κε δπος το ποραν
σέριμον ο στεπ ο δαθιν τι νίχταν αρ αετε-πα εσιντά-
ραχεν τιν πεσιν ατ : οργι.

Ενέσπαλεν όλια άναβα το θιμόν-ατ.

•
Αμαν ο γερο Τοιοντς ίπεν-ατον.

— Εστα παραχσαν (άχαρε)! Σιν γιν απαν κεβρίεσε-

Αδα θα εδρίετε κε γιατεσέναν δικεοσίνια.

Κε ο Μαχαρτς ετρόμακεν. Ι καρδίατ επεγρικίστεν
πος τεσίζνατον κε ετριφέρανεν κε ασυ ίσσεν εμπροστα
σομάτιατ τ'άχαρον τι ζοίν-ατ, εσο πρότον ίσαμε το ισ-
τερνον τιν υμέραν ο ίδιον πα έτεσικεν πάρα πολα τον
εαφτόν-ατ. Κε έκλαπτεν.

Κε ο γερο-Τοιον πα έκλαπτεν... Κε έκλεεν κε ο
γέρον ο ποπαδίτσου, κε τα γέικα τα παλικάρια τι θευ
ειπόνχιζαν τα διάκρια-τυν με τα φαρδέα τ'άσπρα τα
μανίκια-τυν.

Κε το τερεζιν όλεν επέγνεν κέρχυτον κε το κει-
λένεν το τεπτιν εξκύτον τέι ιπσιλα, ιπσιλα!

•
1883.

---

1). Ταιγα—πικνον τεσορμαλιν ορμαν σιν Σιβιρίαν.

2). τοιον — κίριος, γατσάλνιχος, ικοκιρτς.

3. Αλατ — αλογο όνομαν.

4. Τρανον Αρκον—άστρια πυ δίκυε τον θοραν πυ έχνε
πιτσιμ άρκογος.

5. Βόριον φόταγμαν ζα βόρια τα μέρια φοτάζ ο ορανον
με ιδον ιδον χρόματα για κάμποσον κερον.

6) Σόπκα — ρασσιν γιοχ πολα ιπσιλον σιν Σιβιρίαν.

© 1970

ТИМІ 14 КАП.

ЦЕНА 14 коп.

ΔΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΘΗΝΩΝ